

Razgled po svetu.

AVSTRO-OGRSKO.

Dunaj. — Odredba vojne uprave, ki se tiče odpustitev rezervistov, se tako tolmači, da se mirodajnim krogom vidi potrebno računati s raznimi slučaji.

Po tej odredbi bodo namreč v Bosni, Hercegovini in v Dalmaciji ležali deli trup, kateri pripadajo št. 15. in 16. koru, ostali v tistem številu kot so sedaj. Vsi rezervniki, ki so bili poklicani pod orožje v kritičnem času, ostanejo za sedaj v dejanski službi.

Samo kori 1 do 14. letnike 1908 in 1909 so odslužili in deloma tudi iz letnikov 1910 in 1911, skupno 50.000 mož.

Kot nadaljna previdna odredba se vidi v tem, ko so Avstro-Ogrska in Italija vsaka po eno bojno ladjo poslale v Durazzo, utrjeno pristanišče v vilajetu Skadra.

Nemčija.

Berolin. — V Bukarevu so bili v teku enega tedna trije veliki požari, ki so povzročili ogromno škodo.

Oblasti domnevajo, da so bili zažig in so razpisale izdatne nagrade za prijetje storilcev.

Berolin. — Volitve v pruski deželni zbor niso pokazale znatne izpremembe. Konservativci so pridobili sedem sedežev in deset izgubili; svobodni konservativci so dobili en sedež in izgubili pet; narodni liberalci so dobili osem sedežev in izgubili tri, napredna ljudska stranka je dobila štiri in izgubila pet sedežev; klerikaleci so dobili dva sedeža izgubili štiri in socialisti so si priporili en sedež.

Velikabritanija.

London, 18. maja. — Če tudi ni danes prišlo do divjih izgrediv, kot minulo nedeljo v Hyde Park pri zborovanju sufražetk, vendar niso mogle obdržati svojih govorov. Mnogi so govorili vedno motila z medklici, in končno so morale sufražetke poklicati pomoč, da so srečno prišle iz parka.

Balkan.

London. — Mirovna pogajanja med zastopniki Turčije in zavezniški Balkanskih držav so se pričela. Delegatje so zbrani v polnem številu, in formalni pozdrav se je vršil po Sir Edward Grey, britanskemu ministru za zunanje zadeve.

Če se bodo prehodnje določbe k mirovni pogodbi že ta teden podpisale, še ni določeno. Delegatje Grške in Srbije še niso dobili pooblastila v to svrhu. Domneva se, da vlade obeh dežel namenoma zadevo zavlačujejo, da se boje čete obdržati pred Čataldžo in Buljarom dokler se razlika mnenja ne poravnava z Bolgarijo, glede priborenega ozemlja. Vsekakor se vlastini pripisuje dovolj moči, da Grčijo in Srbijo prisilijo k podpisu.

London. — "Daily Chronicle" trdi, da ima dosti povišanja za domnevek, da obstoji med Grčijo in Srbijo, glede delitve pribojevanega ozemlja, proti Bolgariji naperjena pogodba in da preti nova vojna.

Dunaj, 20. maja. — Essad paša, bivši turški poveljnik za časa obleganja Skadra, je bil v Tirani umorjen; tako pravi poročilo došlo na "Reichspost". Poročilo je najprej prišlo v roke v Trstu bivajočim Albancom. Tirana je mesto, v katero je Essad paša marširal potem ko je predal Skader in tam osnoval začasno vladno oblast.

Kitajsko.

Shanghai. — V Shen Chow Ting v zapadnem Honan-u, je bilo 67 kmetov sežganih, ker so se zoper postavili vojakom, kateri so imeli nalogo uničiti rastoči mak (opij). Kakor "North China Daily News" poroča, so kmetje zborovali v neki hiši, katero so vojaki zažgali in v njej so kmetje zgoreli.

Japonsko.

Tokio. — Tukajšno razpoloženje kaže zaupanje v ameriški narod, da bo pravično sodilo o japonsko-kalifornijskem vprašanju. Govorice o vojni se kot smešne obsojajo, ki so le preračunane, da ovirajo prizadevanje obeh vlad za mirno diplomatično poravnavo.

Časopisje v Tokio, pripisuje veliko priznanje predsedniku Wilsonu za njegov trud, da se obdrži običajno prijateljstvo in vpoštevata težave, ki se mu stavlja nasproti v zmedenem konfliktu med zveznim in državnim pravom.

Mehika.

Mexiko City. — Vojno ministrstvo objavlja poročilo o boju, ki se je pred malo časom vršil v Santa Roza severo-vzhodno od Guaymas; poročilo pravi, da je bilo ubitih 350 vstavev, vseh indijanskega poveljnika Luis Bule. Vladne trupe so izgubile 4 mrtvece in 160 ranjencev. Medina Barron, poveljnik vladnih trup, je med ranjenic. Poročilo pravi, da je boj trajal 60 ur.

Panama.

Panama, 18. maja. — Voda pacifičnega oceana se je danes stekla v panamski prekop. 37.750 funtov dinamita je bilo treba, da so odstranili poslednje ovire in izpustili ogromno množino vode v razprostrto ozemlje, v katerem je bilo pred kratkim delo dovršeno.

Razstrelba se je pokazala vsekozi uspešna in potresanje zemlje je bilo čuti do Panama City.

Nicaragua.

San Juan Del Sur. — Vlada je izdala proklamacijo, po kateri stavi republiko pod neka obsejna stanja. Ta korak je bil storjen zaradi preteče situacije po vsej deželi.

Stari spor.

Mount Auburn, Ill. — Dr. Bennett P. Windsor, župan v Mount Auburn, je bil v prepiru od Fay R. Slate, urednika "Mount Auburn Tribune", s strelom nevarno ranjen. Med obema je vladal že dolgoleten razpor.

Rojak nevarno obolel.

Pittsburg, Pa. — V tukajšnji bolnišnici je rojak Hočevar postal nevarno operacijo na levi strani tilnika. Njegov položaj je silno oprezen. Želimo, da kmalu okreva!

Volitev v glavni odbor S. D. P. Z.

Izvoljeni so sledeči: Predsednik, Frank Pavlovčič; podp., Josip Zorko; tajnik, Louis Bavdek; pom. tajnik, Jos. Prostor; blagajnik, Jos. Žele; pom. blag., Jos. Marinčič. Zaupnik, And. Vridrih. Nadzorni odbor: I. Vil. Sitter, II. Frank Tomažič, III. Nikolaj Povše. Potrojni odbor: Goršek, Kocjan in Louis Karlinger. — Gospod Pakj mora vrniti \$528.50!

Listnica uredništva.

Gosp. F. Gram, Naylor, Mo. Vaš dopis ne priobčimo iz enostavnega vzroka, ko nečemo po nepotrebnem valove še bolj razburjati. Tiščoče Vašega zadnjega dopisa smo dobili veliko protestov, a jih nismo priobčili, samo da se neljuba stvar raz svetla spravi. Sicer pa je Vaš sedanji 14 strani obsegajoči dopis tudi tako sestavljen, da bi morali vsega prepisati, kar se od nas pač ne more zahtevati.

— Drugim dopisnikom, katerih dopise smo pred zaključkom lista prejeli, pa zahtevamo, da se jim ga že v tej številki natisne le toliko v pojasnilo, da take opazke nimajo smisla ker se na nje ne moremo ozirati. Tudi prosimo e. dopisnike, da opustijo misel nas opozarjati in diktirati na katero stran naj uvrstimo ta ali oni dopis, ker to je smešno. Navrsto pa pride vse povrsti. Zdravi vsi!

Razne novice.

Poslednja pot.

Ossining, N. Y. — John Mielroney, kateri je imel biti usmrčen že 17. marca, pa mu je governor privolil čas milosti 60 dni, je bil 19. t. m. zaradi dvojnega umora v Sing-Singu poslan na oni svet. — Med svojim tovarši bil je imenovan "Happy Jack," ker ga njegov položaj ni prav nič iznemirjal ter vedno bil vesel. Ko je posledno pot nastopil zaklical je tovaršem prirčen "zdravstvujte" in prišel — peti.

Meso iz Avstralije.

San Francisco, Cal. — Štiristo tisoč funtov zmrzlega govejega mesa je iz Avstralije sem dospelo, prva pošiljatev te vrste ob pacifičnem obrežju. Meso je bilo v Avstraliji prodano z izrečnim dogovorom, da se ima z neznanim nadplačilom oddati v Zdr. državi. Ako dogovor ne bo držan, potem bo Avstralija pošiljanje mesa vršila na svojo riziko.

San Francisco, Cal. — Transatlantska parobrodna družba je tukaj naročila štiri orjaške hladilne ladje v svrhu importacije zmrzlega govejega in ovčjega mesa iz Avstralije.

Gozdni požar.

Warren, Pa. — Grozen požar divjega pri Warren, Pa. ležočih gozdech. Vsa Tionest dolina je polna dima. Požar je že dosegel drvarsko selo Hallton, od koder so ženske in otroke odpeljali s posebnim vlakom. Dela se z vsem naporom, da bi se požar omejil. — Škoda se še ne da ceniti.

Njujorški škandal.

New York. — A. P. Schwager, kateri je bil pred malo časom izključen iz njujorške izpraševalne komisije za "Plumberje", je pripoznal, da je kot član komisije v času njegovega uradovanja od prosilcev za olajšanje dobave licence dobil plačeno preko \$60.000. Take licence, najsihoda za kakoršen poklic hoče, so bile od prosilcev plačene z \$350 in do \$2000. — Schwager je prosilec, kateri so mu plačali, nekaj dni pred izprašanjem naznanil vprašanja, na katere so imeli odgovarjati. — Graft povsod!

Lutrova slavnost.

New York. — Tristo duhovnikov lutrovske cerkve iz države New York in New Jersey se je tukaj sestalo na večdnevno konferenco, na kateri je bilo sklenjeno, da se državni legislaturi stavi predlog, naj se ob štiristoletnici 31. oktobra 1917, rojstni dan Martin Lutra proglasi kot postavni praznik.

Arizona je sledila Californiji.

Phoenix, Ariz. — Gov. Hunt je podpisal zemljiško predlogo. — Zakon zabranjuje inozemcem, kavkaškega kot mongolskega plemena, v okrožju države zemljišča posedovati, razun ako se izreklji, da hočejo postati ameriški državljani. Zakon tedaj ne zabranjuje pridobitev zemlje samo Azijatom, ki nemorejo postati državljani, marveč tudi številnim Mehikancem, ki v Arizoni živijo a so ostali mehikanski podaniki.

V prilog tistih Mehikancev, ki posedujejo svet v Arizoni, se je z vso silo delalo, da bi se zakonska predloga v toliko izspremenila, da zakon zadene le tiste, ki ameriški državljani postati nemorejo, toda zagovorniki tega naziranja niso prodrli.

V Arizoni je le malo Japoncev, ki posedujejo zemljo. mnogoveč pa je Kitajcev, ki imajo v rokah lastninske pravice, katerih se pa morajo kot mehikanski državljani v teku 5tih let iznebiti.

Stric Sam in Mehika.

Washington. — Že delj časa obstoječa napetost med Zdr. državami in Mehiko, zna biti odstranjena v najkrajšem času. — Sledoč vzgledu drugih držav, ki so poznale vladu Huerta, bo sedaj tudi stric Sam temu pritrtil. — Vest kroži, da bo odpoklican poslanik Henry Lane Wilson in da pride drugi na njegovo mesto.

Carranzev razglas.

Eagle Pass, Tex. — Governor Carranza je izdal razglas, s katerim se naznanja, da ako bodo zajeti Huerta in njegovi privrženci, tedaj bo uporabljen takozvani Maximilijanov zakon iz leta 1862. Ta zakon, na podlagi katerega je bil usmrčen cesar Maximilijan (brat avstrijskega cesarja Fran Josipa), kaznuje s smrtjo one, ki snujejo naklepe proti življenju najvišjega uradnika republike ali pa katerega ministra.

Nezaželjeni državljani.

Hammond, Ind. — Agenti zvezne vlade so tukaj aretirali dva priselnika in bodeta poslana nazaj v Evropo. Kakor se sliši, bo vlada poskusila ves kalumetski kraj iztrebiti "nezaželenih", ki so nasebniški urad varali in katerih življenje v Evropi ni bilo dovoljno.

Mržnja do tujcev.

Sacramento, Cal. — "National Commercial Travelers' Association", ki ima tukaj svoje letno zborovanje, je sklenila, da pozivlja železniško komisijo, naj vpelje pri o sobnih vlakih posebne vozeve ali oddelke za "foreignerje", da ne pridejo z domačini v dotiko. — (Prokleta nadutost!)

Pod obtožbo zločinstva.

Pittsburgh, Pa. — Proti S. L. Heeter, superintendent javnih šol je vložen več obtožb in sicer radi zločinstva proti moralnosti. — Meščanski komite v zvezi zbora duhovnikov (O, joj!) se bavi s tem, da preiskuje utemeljevanje obtožb.

Mnogo otrok je iz šole izostalo na izrečno zahtevno mater.

Obsežna goljufija.

Cheyenne, Wyo. — Sodnik J. Renner, od zveznega okrožnega sodišča v Cheyenne, Wyo. je zavrnil zahtevo za črtanje obtožbe proti Samuel Wabo, Wilberforce Sully, Geo. Dally in Frank Wells.

Imenovani so obtoženi zarote, da zvezno vladu ogoljufajo za 6072 akrov dragocenega premogovnega sveta v severnem Wyomingu.

Žito v plamenu.

Buffalo, N. Y. — Požar je uničil na Ohio in Louisiana str. ležee ogromno skladišče, ki je vsebovalo 700.000 bušljev žita, in tovarno skladišče New York Central. Škoda se ceni nad en milijon dolarjev.

Mora davke vrniti.

Washington. — Višje zvezno sodišče je razsodilo, da mora zvezni finančni urad čez en milijon dolarjev korporativnega davka nazaj plačati. Višje sodišče je razsodilo, da korporacije, ki so svojo posest v najem dale, ni smatrati kot podjetje v smislu korporacijskega zakona, tedaj tudi ne more biti obdavčeno.

Odlog romanja.

New York. — Kakih 50 tukajšnjih katoliških duhovnikov, ki vsako leto ramajo v Rim, so za letos načrt opustili in sicer zaradi boleznih papeža.

Obtožba radi tihotapstva.

New York. — Carinski urad je gospodične Alma Northrup in Nezo Tillman iz Sacramento, Cal. obtožil zaradi tihotapstva. Obtoženki sti baje vtihotapile obleke in dragulje v vrednosti \$15.000.

Delavske novice.

DELAVSKE RAZMERE.

Hazelton, Pa. — Komisar Pennsylvanije za delavsko statistiko Charles Neill, je v zadevi premogarjev v distriktu trdega premoga razsodil, da mezde v znesku \$500.000 morajo biti naknadno premogarjem izplačane. Neill posluje kot razsodni sodnik, ker v to svrhu sestavljeno razsodišče se ni moglo zjediniti.

Eveleth, Minn. — John Ericson, 27 letni rudar je 16. t. m. v Adows mini izgubil svoje življenje. Postranski hodnik, v katerim je s svojima dvema bratoma delal, se je podrl in njega zasulo. Brata sta si komaj rešila življenje. Le-ti bratje so komaj pred enim mesecem prišli v Ameriko.

Milwaukee, Wis. — Največja strojarska kompanija na svetu, tukajšnja tvrdka Pfister in Vogel, je odredila, da se zmanjša delavni čas svojih vposlancev, da jih varuje pred prevelikimi izgubami v slučaju nasvetovanih izprememb tarifov v usnjati industriji. Ta odredba zadene kakih 500 delavcev, ki delajo na kose. Delavni čas je znižan od deset na osem ur. Ako delavci ne bi bili zadovoljni s to odredbo, tedaj se njih število zmanjša.

Cincinnati, O. — Do pozne ure zvečer so se posvetovali zastopniki štrajkujočih vslužbencev poličnih železnic in pa zastopniki kompanij teh železnic, od kojega izida te konference, se ne da pričakovati konec štrajka v doglednem času. Konference so se pač vršile v eni isti hiši in v istem nadstropju, toda v različnih sobah. V eni sobi se je razpravljalo položaj zastopnikov družb poličnih železnic, a v drugi pa zastopnikov štrajkarjev. Pri eni stranki je predsedoval preds. Schoepf, od železniške družbe, pri drugi John Mahon, predsednik "International Street Car Men's Union". Posredoval je Walter Knight, predsednik "Federated Association of Municipal Organization."

Razstrelba v premogovniku.

Belle Valley, O., 18. maja. — Do pozne popoldanske ure so iz "Imperial Mine O'Gara Coal Co.", v kateri ste si sinoči prigodile dve eksplozije, na površje spravili 15 mrtvih. Rešilna dela se vršijo pod vodstvom državnega minskega nadzornika. Skupno število žrtve se ceni na 15 do 16 premogarjev.

Žrtve so našli poldrugo miljo od vhoda oddaljeno, zasute pod raznim gromozom. Rešili, ki so še večeraj hiteli na pomoč ponesrečenim, so bili presenečeni od ruge eksplozije. Njih vodja, Henry Fairhurst, 25 let star, je našel smrt. Neki drugi, Orville McOune, je bil od plinov premagan, toda tovarši so ga rešili.

Po razstrelbah je v mini nastal požar, ki je zabranil vsako rešilno delo. Šele popolnoma se je poskušilo iti v jama in še danes je rešilno delo silno težavno vsled dima in strupenih plinov.

Če je več premogarjev postalo žrtve nesreče, se bo pozneje doglano. Pristojne oblasti preiskujejo povod katastrofe.

Črtana razprava.

Los Angeles, Cal. — Na predlog okrožnega pomožnega pravdnika Ford, je sodnik Wood, predsežujoči sodnik višjega sodišča, iz sodnega koledarja črtal podmitno tožbo proti čikaškemu odvjetniku Clarence S. Darrow. S tem je okrožnemu pravdniku poljubno prepuščeno, da zadevo zopet pripravi na dnevni red.

Domneva se, da bodo uničene vse še naperjene tožbe, Darrow je bil že dvakrat procesiran. Prvič je bil oproščen, drugič se pa porotniki niso zjediniili.

POLOŽAJ PREMOGARJEV V W. VIRGINIJI.

Charleston, W. Va., 18. maja. — Eugene V. Debs, bivši socialističen predsedniški kandidat, Viktor L. Berger, bivši socialističen kongresni poslanec iz Milwaukee, in Adol. Germer iz Illinois, so danes sem dospeli, da preiščejo položaj premogarjev v W. Virginiji. Imenovani trije gospodje so poslani od narodne socialistične stranke in ob enem pooblašeni, da v njenim imenu prepis končne preiskave predložijo predsedniku Wilsonu.

Situacija v premogovnikih W. Virginije je zmedena. Posestniki premogovnikov so premogarjem stavili nekoliko boljše pogoje, toda branijo se pripoznati premogorsko unijo.

Sedaj v senatu ležoa resolucija zveznega senatorja Kern, katere zahteva potom zvezne vlade preiskavo delavskih nemirov, je bila med premogarji sprejeta z raznimi čuti. Večina premogarjev želi vladno posredovanje, a če ji prav oblasti ne nasprotujejo, se vendar čuje, da je vpeljava preiskave jako dvomljiva.

V soglasju več razsodb zveznega višjega sodišča, da je država eksekutiva opravičena proglasiti vojni stan; začasno ustaviti uradovanje civilnih oblasti in zapreti osebe, katere podpirajo in ščuvajo uporno gibanje, je večeraj sodnik Samuel D. Littlepage pripoznal pravico governorju za take odredbe.

Uravnavna najnižje plače.

Washington, D. C. — Novo izvoljeni zvezni senator za Illinois, Hamilton Lewis je v senatu vložil predlogo, v kateri predlaga zvezno postavbo za uravnavno najnižje mezde moških in ženskih delavcev. Njegov načrt namerava, da se postavijo posebni komisariji, ki bodo določili plače za vsako industrijo, katere meddržavno posluje, ali pa živa kakoršnje si bodi privilegije podeljene od zvezne vlade.

Pri izdelovanju načrta se je Lewis vedno posvetoval s svojimi kolegi La Follette iz Wisconsin in Smith iz Georgia.

Nesreča v premogovniku.

Masontown, Pa. — Vsled razstrelbe 500 dinamitnih nabojev v skladišču "Sunshine Coal & Coke Co. Mine No. 1", tri milje od Masontown, Pa., so bili trije premogarji ubiti in 40 ranjenih, od teh 20 nevarno. Samo eden usmrčenih, kojega glava je bila najdena, je bil identificiran, ostala dva sta na kose raztrgana. Vsa poslopja so razdejana, tako da se morali prebivalci izseliti. Naj bo moški ali ženska, niti eden ni ostal nepoškodovan.

PROŠNJA!

Vse naše cenjene zaupnike in zastopnike, ki so imeli ali še imajo za razpečavo naše knjige "Škof proti župniku", najvljudneje prosimo za obračun, da uredimo naše knjige. Uprava Gl. Sv.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:		
Za \$ 10.30		50 kron
Za \$ 20.40		100 kron
Za \$ 40.80		200 kron
Za \$ 81.60		400 kron
Za \$ 102.00		500 kron
Za \$ 203.50		1000 kron
Za \$ 406.00		2000 kron
Za \$1015.00		5000 kron
Poštarina je všteta pri teh svotah.		
Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošto hranilni urad v 11. do 12. dne.		
Denarje nam poslati je najpriljubneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.		
FRANK SAKSER CO., 82 Cortland St., New York 104 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.		

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. PISAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)
XV.

Grozen boj se prične, bolj podoben divjemu klanju nego boju. Vmes pokajo ves ljubi dan topovi in grme možnarji, da se kar zemlja stresla pod njimi. Stotnik Vega pomnoži smodnik pri metanju bomb za polovico, dvigne možnarjem ustje više od tal, bombe mu pa le še nečjeje do tolikanj zaželenega zmotra, le tu pa tam cepajo posamično v trdnjavo. V tem se zirači, in topničarji potihnejo to stran in onostran Save. V tih noči ni slišati drugega, nego vikanje povednih ptic, stokanje ranjencev in prijavni kriki straž v našem in turskem taboru. Utrujeni pospe vojaki, kar jih ni v službi.

Drugo jutro je na obeh straneh čudovit mir, ki ima dobre svoje vzroke. Belgrajska trdnjava je večer silno veliko trpela. Naših topničarjev krogle so vrtale druga za drugo globoke luknje v nje zidovje, katero proti naši strani nikakor ni bilo kdo ve kako trdno, kajti cesarski general in vojskovodja prino Evgen, ki jo je zgradil leta 1718., utrdil je le proti notranji Srbiji, tedaj turški pokrajini, saj se mu od te strani ni bilo lani sovražnika, pač pa od turške. Našim topničarjem torej ni moglo biti nikakor tako težavno razsuti tisto zidovje, kakor hitro so pogodili pravo in primerno mero smodnika za vsak strel. Dne 6. oktobra so malone popolnoma porušili spodnje zidovje, toda kaj to, ko se nad njim dviguje v primerni višavi drugo in tretje zidovje in za tem čitadela — danes jedini kraj, kamor si želi Vegovo srce.

Turki so hoteli, kar so mogli, da bi svoje topove spravili iz spodnje trdnjave, katere zidovje je bilo že razsuto, v čitadelo, zajedno pa vanjo znositi vse, kar je imelo količkaj vrednosti. V čitadeli so se čutili varne, kakor pri Mohamedu v turških nebesih, kajti prepričani so bili, da se avstrijske bombe nikdar ne bodo tja gori vzpenjale. Mogoče, da bi se ne bili motili, ko bi našinci ne imeli stotnika Vega. Le-ta je dne 7. oktobra zjutraj na vse zgodaj že ukazoval tehničkim topničarjem, kateri so mu izdelovali nekaj novega. Bili so leseni krožniki tolišnega premera, oziroma za spoznanje manjšega, kakor so bila žrela možnarjev. Stotnik Vega je bil namreč prepričan, da bi se bomba dvignila še izdatno lepše, ako bi jo dvignil ves smodnikov plin zajedno in enakomerno iz možnarja. Da bi to dosegel, dal je napraviti zgoraj omenjenih krožnikov, katere so bombardirji nabijajoč možnarje pokladali na smodnik, potem šele so palagali bombe nanje. Vega se ni motil. Ne le da se je odslej vsaka bomba dvignila više, nego prej, letela je tudi vsaka res dalje, in stotnik Vega je dosegel, česar si je želel tako srčno. Njegove bombe so se jele vzpenjati druga za drugo v goreno trdnjavo — v čitadelo.

Iz začetka Turki sami sebi niso hoteli verjeti, ko pa je čimdalje več bomb padalo v čitadelo, planili so nejeverci kakor ljuti k svojim topovom in jeli kar slepo odgovarjati na načinem, četudi brez posebnega pomena, kajti njih krogle so šle večinoma vse prekratko ter so pocepale ali v Savo, ali pa so se zarile v zemljo pred kršćanskim topniškim taborom.

Proti večeru je že bilo, ko je imel stotnik Vega osebno polne roke dela pri svojih dveh možnarskih baterijah. Pri vsakem možnarji je na večer jel stotnik sam gledati na mer, je li prava, in nato, kako je prizidigneno ustje od tal. Ta mali trud se mu je izvrstno poplačal, kajti povsod je našel nedostatkosti, katere je bilo vendarle treba odpraviti. In glejte čudo, morda tudi le golo naključje: takoj iz prvega možnarja, pri katerem je stotnik Vega sam pogledal, če je v pravi meri, zletela je bomba v trdnjavo, kjer je padla na

smodnišnico in jo prebila; ondu se je razpočila in užgala smodnik. — Grozen polom je bil slišati iz čitadele, vse se je izkušalo rešiti, kamor je kdo vedel. Kamenje je letelo na vse strani, da celo izpod neba je padalo, kar ga je užgani smodnik dvignil proti nebu. Grom je bil pa tolik, da so se bombardirji onostran Save kar spogledali, češ: "Kaj pa je bilo to?"

"Hura! Trdnjava je naša!" vzklikne stotnik Vega, ki je dobro vedel, kaj pomeni grozni polom v čitadeli. Sedaj je dosegel, česar si je želel.

"Bombardirji le dalje tako, in jutri zjutraj pojdemo k turskemu paši na kavo, če nas bode namreč hotel čakati. Smodnišnico smo mu ravnokar dvignili v zrak, sedaj velja razdehati še ostala poslopja in sovražnika prisiliti, da nam izroči trdnjavo."

"Hura, živio naš stotnik in profesor Vega!" vzkliknejo bombardirji pri vseh topovih, in dva najkrepkejša skočita k njemu in ga dvigneta na rame ter nosita po bateriji od možnarja do možnarja. Od druge baterije jim pride nadporočnik Pauer naproti, ki že od daleč dviga klobuk s privihanimi kraji in soglasno vzklika z bombardirji: "Živio! Vega, živio porušitelj belgrajske trdnjave! Čestitam ti, gospod stotnik, na tolišnjem uspehu, Laudon boče znal po vrednosti ceniti tvoje uspehe, prepričan bodi!"

"Hvala ti, prijatelj moj," odzdravi stotnik, ki se je v tem z bombardirjevih ramen izpustil na tla, "sila kola lomi! Ko bi nas maršal ne bil tako privil, ali zmagati ali se sramotno umakniti, kdo ve, če bi se bil toliko potrudil, pozvedavati po vzrokih, kako da iz prva naše kroglje niti trdnjave ni so dosežale, kaj šele čitadelo!"

"Saj sem rekel, da imamo med sabo moža, na katerega se lahko zanesemo, kakor na suho zlato!" kliče general grof Colloredo že od daleč in hiti po bateriji proti mestu, kjer stojita prejšnja častnika z bombardirji, ki so nekoliko stopili od njiju. "Stotnik Vega, čestitam Vam, da ste se tako slavno izkazali, da ste napravili Laudonu tako velikansko veselje. Ali slišite trombe, kako izbunjajo na desni in levi junake na jurišanje (naskok) porušene trdnjave? Laudon sam je pri njih onkraj vođe, in hudo bi moralo biti, če si ne bomo jutri kuhali kave v čitadeli."

Častnikom in bombardirjem se zažare obrazi, kajti na desni in levi strani Belega Grada pojo rogovi in bobni vzpodbujajo vojake, ki hite po višavi od obeh strani. Še tisti večer so se polastili kristjani mesta, v trdnjavi so pa čez noč še ostali Turki, ker kristjanje zaradi noči že niso več silili vanjo. Paša je drugo jutro, videč, da se mu tu ne bode več mogoče vstavljati, poslal na vse zgodaj v Laudonov tabor na Terazijo može parlamentarje, ki so prosili s primernimi pogoji prostega odhoda iz trdnjave, katerega jim je Laudon tudi rad dovolil, ker so mu Turki morali vse popustiti, kakor je stalo ali ležalo drugemu ni smel nihče vzeti s seboj iz trdnjave, nego jedino življenje svoje. In Turki so bili tega zadosti veseli, kajti "kismet" tako hoče, in temu se ne more ustavljati nihče. Njim je namreč "kismet" toliko, kakor usoda, katere se nikakor ne da odvrniti. Beli Grad je bil zopet v cesarskih rokah.

Laudon prijezdi s sijajnim svojim spremstvom pred vrata belgrajske trdnjave, ki stoji že na iztečaj odprta, vrhu njih pa plapolala bela zastava. Pred sabo pošlje v trdnjavo kompanijo pehote, za katero gre takoj sam s svojim štabom. V čitadeli stoji na velikanski štirikotnik razvrščena plaha turška vojska, pred saboj ima nagradeno raznovrstne orožje: v središču štirikotnika pa stoji turški častnik s pašo Kušuk-Hasanom, vsi tožni in pobiti. Cesarska kompanija, ki je šla za prednjo stražo pred Laudonom v trdnjavo, postavi se

v kolobarji med tursko moštvo in častništvo, ostala cesarska pehota se pa razdeli ob nasipih, vratih in pred trdnjavo po glaciji, kjer se danedan razprostira jako lep in senčnat park, belgrajski "Kaimegdan". Ko se Laudon ustavi, stopi predenj iz srede svojih častnikov turški paša, odpaše si pozlačeno sabljo, katero je nosil na zlatem vrvičju okolo ledij ter jo položi Laudonu pred noge. Tako store vsi drugi turški častniki, in nato izpregovori paša: "Sprejmi, slavni vojskovodja, naše orožje, katerega v tvoji navzočnosti nismo več vredni nositi, kajti ti si dosegel, kar se nam je vsem zdelo nemogoče — razsul si nam smodnišnico in razdejal dolenjo trdnjavo. Poslednje ni nič kaj posebnega, ali da si tu gori našel in pokazal pot svojim bombam, to je več nego vzmore topničarska spretnost, to je kismet, in prav ta kismet nam ukazuje neizprosno, da se moramo umakniti."

Laudon si ukaže dati pašino sabljo ter mu jo v znamenje spoštovanja zopet pokloni. — Paša jo vzprejme vidno ginjen, zasadi jo z ostjo poševno v tla in skoči z nogo nanjo, da se prelomi na dva kosa; oba dva vtakne paša v prazne nožnice ter si iz nova pripaše zlomljeno sabljo. Častnikom Laudon ne vrne orožja, ti morajo tako oditi. Prav tista varnostna kompanija, ki je prišla prva v trdnjavo, spremila je turške častnike tudi iz nje, moštvo pa je ostalo v trdnjavi ujet; Laudon je sklenil, s temi odkupiti vse kristjane, kateri so bili do tedaj zajeti v turško sužnost in v tem mislu je tudi poročal v Carji Grad. Vse se mu je izšlo, kakor je želel. Marsikak mladenič, ki je že mesec in mesec vzdihoval v turskem robstvu, dobil je po Laudonovi zmagi pri Belem Gradu zopet zlato prostost in se vrnil v milo domovino.

Kmalu po odhodu turških častnikov pride velika deputacija najodličnejših Srbov, na čelu jim občinski predsednik, k Laudonu, da se mu pokloni. Po slavnostnem govoru, v katerem je belgrajski predsednik zmagoslavno cesarsko vojsko povzdigoval do nebes, izrazil je še pohlevno željo, da bi slavni vojskovodja z vsemi generali izvolil danes priti k občinskemu starejšinstvu na slavnostno kosilo, katero boče pri predsedniku samem. Laudon je drage volje obljubil, in avdiencia je bila pri kraji.

"Grof Colloredo, častno si rešil dano obljubo, da se nam v treh dneh poda trdnjava. Hvala ti za to!"

"Ne meni hvala, ekscelence; temveč stotniku Vega od bombardirjev, ki je po svoji učenosti našel pot, katero je potem bombam pokazal tu gori, brez njega bi ne bili opravili ničesar, ali že vsaj trdnjave bi ne bili dobili tako po ceni v roke."

"Kje pa ga imaš tega izvrstnega človeka, daj, upokličji ga vendar, saj ga jaz tudi poznam od obličja do obličja", vpraša Laudon.

Grof Colloredo se nekoliko ozre ali ne bi kje ugledal zaželenega junaka-učenjaka. "Glej ga, ekscelence, ondu gre z nadporočnikom Paurom; izvestno sta namenjena semkaj!"

Vega in Pauer, že dolgo časa največja prijatelja, taka, da so jima častniki dali priimek "Kastor in Poluks", približata se na kakih deset korakov ter se že hočeta obrniti, kar opazi Vega, da mu grof Colloredo namiguje. "Oprosti me za trenutek, ekscelence generalni ravnatelj topništva nečesa želi," pravi stotnik svojemu prijatelju nadporočniku in hiti proti generaloma, kjer se moški postavi, pozdravi, kakor velevaljo propisi, in vpraša: "Ekscelence, zapoveste?"

"Ekscelence Laudon želi govoriti z možem, kateremu se je zahvaliti, da je Beli Grad zopet naš."

Nato se obrne Colloredo popolnoma proti Laudonu, postavi se vojaški, švigne z roko h klobuku in reče:

"Ekscelence, čast mi je predstaviti Vam tu svojega najspretnejšega stotnika v vsem korn, Jurija Vego, profesorja matematike pri bombardirjih."

"Po pravici si povedal, ljubi kolega," pravi smehljaje se Laudon, kajti stotnik je sijajno dokazal, kaj zna. "Veseli me, stotnik, da sem imel čast vže poznati Vas; za danes opoldne Vas vabim s seboj med generale na kosilo. Da pa ne bode kar tako lahko pozabili tega dne, imenujem Vas zajedno na podlagi tu dovršenih slavnih dejanj za majorja pri bombardirjih. Moj kolega grof Colloredo Vam izroči iz založišča zlato nadičje, kar ga je potrebno za novo dostojanstvo. Sedaj pa z Bogom, gospoda moja, imam še mnogo dela," pravi končno vojskovodja Laudon in odide na drugo stran, grof Colloredo in major Vega pa proti svojemu taboru po zlato majorsko nadičje.

(Dalje prihodnjič.)

Najden zaklad. Iz Cerkelj poročajo: Nenadna sreča je doletela posestnika Ivana Galjota iz Cerkelj št. 48, p. d. Knet. Ko je prišel dne 15. aprila zjutraj v živinski hlev, je dobil 30 cekinov v jaslilih. Podgana je preluknjala ponoči zid, v katerem se je nahajala lesena omarica in iz nje so padli cekini v jasi. Najmlajši cekin ima letnico 1614, najstarejši pa 1568. Šest jih je velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliki podobni sedanjim 20kronskim ce-

kinom. Ti manjši cekini imajo različne letnice. Imena kraljev so: Venceslaj, Ferdinand, Sigismund, kralj poljski, in Ivan, kralj ogrski. Eden ima napis: Mihael, škof selnograški. Dva cekina imata pa turški napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinešen z Ogrske in ga je dotični lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hiša Knetova je sploh zgodovinska. Še pred par leti se je videla na njej podoba konja z letnico 1508, katere je pa izginila ob predelavi hišnega poslopja. Knet je dobil v gnoju še tri cekine isti dan, tako da je sedaj v posesti 33

cekinov. Dobival je pa že dlje časa med gnojem take rumenjake, a je mislil, da je čisto navaden "pleh", in se ni brigal zanj. Knet je nesel cekine pokazat v ljubljanski muzej.

Stroški vojnih hujskarij. Z Dunaja poročajo, da so veljale posebne vojaške odredbe od jeseni dalje 850 milijonov kron. Toliko je torej izmetala avstrijska vlada za prazen nič. 850 milijonov kron so veljale "posebne vojaške odredbe", vpoklicani rezervisti pa so prezebali, stradali in umirali brez pomoči.

VABILO NA

VELIKO VESELICO

— katero priredi —

DRUŠTVO "SLAVIJA" ŠTEV. 1.

S. P. N. J.

združeno z razvrtjem nove društvene zastave

V NEDELJO, DNE 25. MAJA T. L. V VELIKI DVORANI Pilsen Auditorium, 1657—61 Blue Island ave., blizu 18. ceste, Chicago

Na programu so poleg družih, sledeče točke: Slovesno sprejemanje sosednih društev, pohod po mestu, razvrtje zastave, govori, saljiva pošta potom slovenskih razglednic. Peta bodeta obče priljubljena pevka zbora "Slovan" in "Orel". Pri korakanju in plesu bodeta svirali slovenska godba iz Waukegan-a in hrvatska godba "Sokol" iz Chicago. Na razpologo bodo izvrstne smodke z znakom S. P. N. J. — Začetek točno ob 1 popoldan.

Za točno potrebo jamči

ODBOR.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,

NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

Pošilja

DENARJE

v staro domovino

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro

in ceno.

Prodaja

PAROBRODNE

LISTKE

za vse prekmorske

parobrodne družbe po izvirnih

cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro
tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

MLADI MOŽJE

STARI MOŽJE

MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolehajo — možje, ki so bili nezmerni, prestrastni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Vsi ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito odzdravi zastrupljenje krvi ali sifilisa, triper, slabost, splošna oslabelelost, zguba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tisoče mož je že zgradilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje potom te dragocene knjižice. Zaloge znano je, in vsebuje stvari, katere bi moral znati vsak mož. Ne trošite denarja za ubožna in malovredna zdravila, dokler ne čitate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zboleli in kako zadobite popolno in trajno odzdravljenje. Zapomnite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi plačamo tudi poštino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.

Aus. 301, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODIJE:—Zanima me ponudba, s katero nudite Vam knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika
Joa. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljatelj) pa na
John Kalan, 341—6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Welky-
ev dvorani, 1805 Blue Island ave.

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA
S. S. P. ZVEZE.

Vsim bratskim krajevnim društvam S. S. P. Zveze naznanjam, da se vrši konvencija 8. septembra t. l. v Milwaukee, Wis.

Vsa društva se prosijo, da se pripravijo in volijo že meseca julija delegate, tako da se jih v avgustu v zveznim glasilu objavi.

V pojasnilo omenim tudi, da se plača voznina delegatom iz zvezne blagajne, dnevnice jim plača pa društvo. Vsako društvo pošlje lahko enega delegata naj društvo šteje kolikor članov že in sicer do 100 članov enega, ako pa šteje društvo 200 članov, pošlje 2 delegata in od vsake 100 članov dalje po enega delegata več.

Glede na to, da bo prihodnja konvencija ena najvažnejših, so društva naprosena, da si izvolijo izmed članov najposobnejše delegate, ker pravila so za prestrojiti in predelati na večjih krajih radi pomanjkljivosti.

Zatoraj bi bilo umestno, da društva takoj začnejo pri svojih mesečnih sejah z važnimi predlogi ukrepati, da potem iste konvenciji predložijo.

Baš tako je dobro, da društva ukrepanja glede združitve naprednih Zvez in Jednot, ker to je velepomemben korak, ki je uvaževanja vredno, kajti če se izpolnijo želje vseh svobodnemiselnih organizacij, postavila se bo potem tako močna armada, da se ne bo treba bati nobenega poloma.

Do sedaj so naše Zveze in Jednote vedno razpostavljene raznim nesrečam in katastrofom, ki so malone na dnevnem redu in opravičeno se je bati, da eno ali drugo organizacijo zadene nesreča, ki bi povzročila polom. Da se to prepreči, delujmo vsi na to, da se združimo, ker v združenju je moč! Pustimo na stran vse osebnosti, ker s tem sami sebi škodujemo; podajmo si bratske roke in pripeljimo narod do združenja, da bo postal čvrst in krepak, kajti še le potem smo zavarovani proti vsem nesrečam.

Sedaj ko se bliža konvencija S. S. P. Zveze, nasvetujem, da se v vsaki še tako mali naselbini ustanovi društvo in da pošljejo delegata na zborovanje, ker ako pride dosti zmogljivih ljudi, se bodo temljuje pravila uredila, da bodo v ponos vsemu slovenskemu narodu.

Naj še izrazim posebno zahvalo Frank Mikliču, ker je napel vse moči ter zopet oživil društvo št. 40 v Salido, Colo., katero je spalo dve leti.

Torej pozor rojaki v Salido, sedaj se vam nudi lepa prilika za pristop k društvu št. 40, ker edino S. S. P. Z. plačuje po \$8.00 bolniške podpore in je najbolj napredovala zadnje dve leti iz med vseh organizacij.

Toraj poprimimo se dela, da dosežemo do konvencije 200 društev in potem bomo lahko ponosni na naše delo.

Na svidenje 8. septembra v Milwaukee, Wis.

Anton Mladič,
gl. predsednik S. S. P. Z.

Slavnost

društva "Slavija" S. N. P. Jednote bo v nedeljo ob 1. uri popoldan v Pilsen Auditorium na Blue Island ave. blizu 18. ceste. Rojaki Slovenci, vsi na dan!

Debs in Kern.

Senator John W. Kern iz Indiane je stavil v zbornici v Washingtonu predlog, da se kongres zavzame in preišče zadnji premogarski štrajk v W. Virginiji, in Debs je Kernu pisal:

"Senator John W. Kern, Washington, D. C.:

Vesolno delavstvo v Zdr. državi bo podpiralo Vaš nastop na pram guvernerja Hatfield in njegovim blufarijam. Hatfield sam je lastnik premogokopov, ki je zlorabil postavbo in teptal ustavo. Ustanovil bull-pen vlado ter uprizoril anarhijo in terorizem z namenom pomeksikaniti W. Virginijo. Kongresna preiskava bi vzbudila narod in odpravila njega izkoriščenje. Dajte nam priložnost in mi bomo dokazali spionažo ki eksistira in da so bili časnikarski poročevalci in delavski organizatorji brez števila insultirani in iztirani iz W. Virginije. Privite luč.

Evgene V. Debs.

Northwestern Christian Advocate piše o Polakih v Ameriki sledeče: "Nekaj nad štiri milijone Polakov je v Zdr. državah in skoraj so podvrženi vsi diktatorstvu in prokletstvu rimske cerkve. Polaki sami sedaj trdijo, da je konfiscirala rimska cerkev njih cerkvenega premoženja nad \$200,000,000 vrednosti ter enostavno odrekla ga jim vrniti. Slednjič so za poskušnjo za \$100,000 — "zvesti moj poljski narod" — Polaki v Milwaukee vložili tožbo proti nadškofu Messmer in še drugim štirim njemu podrejenim škofom. Na katerih imena direktno je vse ono ogromno posestvo prepisano." — Da, da, tudi zvestim se odpirajo oči!

Nadalje razpravlja isti list, da je v Zdr. državah 366 poljskih občin, katerih ljudstvo je svoje duhovnike sledeče razvrstilo: 120 dobrih; 131 srednje, ki niso dobri in ne še popolnoma slabi in 115 popolnoma zavrženih, ki niso vredni da živijo in to število se vedno množi.

Slovenecem

dobro znani češki lekarnar J. C. Hermanek, iz Centre ave. in 18. ceste ima sedaj svojo lekarno na 4016 W. 26th St., 7 vrata zapadno od 40. ave. Slovenecem v bližini živčnim se priporočam.

DELAUCEM V PREVDAREK.

Neki duhovnik v St. Louis, Mo. sliši na ime Phelan, ta duhovna posoda pa je, ne le župnik cerkve "Lady of Mt. Carmel", marveč je po milosti božji tudi urednik neke versko blazne eunije po imenu "The Western Watchman". Kar torej ta skoz in skoz fanatičen pop brbra svojim versko blaznim baburam v cerkvi to potem tudi tiska v svoji euniji in obratno. Tako opazimo v izdaji od 24. aprila njegovo pridigo, ki jo je imel 27. aprila, in ki se glasi:

"Well, sezimo torej stvari do dna. Človek ne mara delati, in ženske ne marajo delati; tudi delati nočejo če se le morejo dela rešiti. Ves svet je en sam nasprotnik delu. Ljudstvo noče delati; možki nočejo delati; ženske nočejo delati. Rajši bi se vojevale kot delale; one bi rajši kradle kot delale; oni bi rajši morili nego delali. Danes lahko moža razžaliti če ga prosiš naj ti gre delat. Žensko že osramotiš če ji ponudiš pomoč za življenje. Ljudstvo noče delati. Svetovni zadržek danes je, nasprotnik delu. Svetovne vlade skušajo dandanes razrešiti zahteve neposlušnih delavcev, ki ne marajo delati. Oni hočejo rdečo kapo pa krajši delavni čas; hočejo vedno manj delati. Vsaka politična stranka, po celem svetu vsake države pripogiba delavčevu koleno, ki sami nočejo delati."

V njegovi pridigi, tiskani 30. junija m. l. najdemo tudi opazko "to hell with the government of the United States".

Pop Phelan, da si Irec vendar pravi tip naših kranjskih farjev, ki je rekel, da on nima vzroka se opravičevati za inkvizicijo, ki je bolj danes kot je bila takrat potrebna.

Rojaki delavci, kako se vam dopade glas tega inkvizitorja?

Sedaj je "Father" v trublju.

The "rev. father" B. L. Skulik, je zadnje dneve v aprilu v Rock Island, Ill. vlada Zdr. držav zgrabila za vrat in ga pahnila za omreženo obzidje, ker je izrabljaj pošto v špekulativne in tatvinske nesramne vmazane svoje namene. Rev. Skulik je namreč izdajal po rimo-katoliški metodi kar dva magazina naenkrat, za katera je trdil in prisegel da ima vsak toliko in toliko sto naročnikov, medtem ko faktično oba skupaj še 400 naročnikov nimata. Svoje odjemalce je tudi goljufal s tem ko jim je za visoke cene to ali ono stran v listu prodal, ki pa je bila že večkrat prodana.

Potopljen gozd. Iz Berlina poročajo: V vasi Hofsten se je zadnji mesec potopil deset oralov obsegajoč gozd v globčino 15 m. — Gozd je bil zasajen na produ. Po vaseh, ki so okolo prodaste zemlje, so slišali močno grmenje. Naenkrat se je začel svet sesedati in kos deset oralov se je odločil od okolice in se pogrezal vedno globlje. Stene potopljenega gozda, ki so skoraj navpične, imajo silno veliko vode in več studencev je privrelo iz njih ter se izlivali v kotlino. Nižja drevesa so bila kmalu popolnoma pokrita z vodo in le vrhovi večjih dreves so moleli iz vode. Kmalu nato pa ni voda več marašala, ker je novo jezero dobilo podzemeljski iztok. Od blizu in daleč prihaja na tisoče radovednežev, ki z začudenjem zro ta pojav. Nekaj kilometrov proč se je pa dogodil nov čudež. Na njivah in travnikih, ki leže precej visoko, so se naenkrat pojavili močni studenci, ki so narasli v deročo reko in ta je poplavlila vse bližnje ozemlje. Prodasto zemljo, na kateri se je potopil gozd in so nastali studenci, imenuje tamošnje ljudstvo že od davnih časov sveto morje. Geologi menijo, da je vzrok teh naravnih prikazov večletno izpodjedanje vode prav rahlih zemeljskih plasti.

Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli. V ponedeljek sta se zagovarjala pred doebliškimi okrajnim sodiščem na Danaju dva fanta, eden star 16 let, drugi 17. Velikanski "zločin" sta bila zagrešila, ker odnesla sta iz gozda dve suhi drevesi, vredni celega tri krone. Tožnik je bil pa bogati samostan Klosterneuburg. —

16letni fant se je zagovarjal s tem, da je njegova družina morala živeti po zimi v najhujši bedi in v nezakurjenem stanovanju; zato je pa šel v samostanski gozd po suhljad, da bi imeli vsaj enkrat toplo sobo. 17letni "zločinec" je izpovedal, da je živel doma še oseser sester in bratov, ki niso imeli kaj jesti in ne s čim kuriti. Šel je v gozd, pobral suho drevo, ker je menil, da ga zaradi tega bogati samostan ne bo klical na odgovor. Okrajni sodnik je oba obtoženca oprostil z utemeljitvijo, da njiju dejanje ni tatvina v zmislu zakona, temveč se smatra k večjemu lahko za gozdno poškodbo in da mladoletna obtoženca še nista toliko zrela, da bi presodila kaznivost dejanja. — To je dejanska ljubezen do bližnjika bogatih patrov.

Morajo delati kot delajo drugi.

Ljudje se navadno kažejo večji, bogatejši, kot v istini so rekoči, da morajo delati kot delajo drugi meneč da ne smejo zaostajati za svojimi sosedi. Brezdvomno so pozabili pomisliti na svojo fizično in duševno moč. Neprestana nervozna napetost, vedna vznemirjenost in skrb; težke jedi in močne pijače so morale učinkovati na njihovo zdravje, morajo prikrajšati si življenje, razen da so zelo pazljivi. Mi pravimo da so oni pazljivi, ki me prezrejo niti najmanjše bolehnosti ali nervoznosti. Oni rabiijo takoj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino ter si z njim ojačijo svoje slabotno telo. Dober požirek zvečer pred spanjem in v jutro drugi prežene iz telesa vso nesnago in ojači prebavne organe. To zdravilo je priporočljivo za želodčne bolezni, obisti in črevesje. V lekarnah in Jos. Triner, 1333 — 1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Po vroči kopeli zdrgnite si telo s Trinerjevim linimentom in vsa negibčnost po mišicah in glidih bo takoj odstranjena.

(Advertisement)

Kadar ne morete dobiti pravega Richtera Pain Expellerja od vašega lekarnarja, potem pišite na F. Ad. Richter & Co., 74-80 Washington St., New York, N. Y. 2

Knjiga

"ŠKOF PROTI ŽUPNIKU," Spisal na temelju resničnih dogodkov in aktov

PAVEL SVETLIN,

bo kmalu pošla. Kdor se torej zanima za to velezanimivo razpravo naj poseže po knjigi. Ista stane 35 centov poštne prosto in jo je dobiti pri

GLAS SVOBODE CO.
3622 W. 26th St. Chicago, Ill.

Dr. B. K. Simonek
ZOBOZDRAVNIK.

1669 Blue Island Avenue.
Tel. Canal 2127.

Uradne ure: Vsak dan od 9 jutro do 6 ure večer; ob nedeljah od 9 do 11 ure popoldne.

KJE JE rojak Albin Ule doma iz Trbovelj. Kdor ve za njegov naslov naj ga blagavoli sporočiti Jos. Drogenik-u, 137 Bucklin St., La Salle, Ill.

Pozor! Novosti! Pozor!

Najnovejši in najbolj

Gramofon

samo \$7.50

Nobenih stroškov za IGLE ker ostane vedno ena.

ROJAKI! Sedaj se Vam nudi prilika, da si dobite izvrsten GRAMOFON s katerim si lahko doma napravite izvrstno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo. Ta GRAMOFON ima prednost pred drugimi, radi čistega in močnega glasu in igrle katere ni treba spreminjati. Prodajma tudi plošče najboljših pesnikov in godbenikov, katera se nepokvari ja pri vporabljanju po 65c komad. Vsak kateri želi imeti GRAMOFON naj pošlje \$7.50 na našo trdko in mi mu takoj odpošljemo GRAMOFON poštne ali expresse prosto. Vse odposiljatelj naše trdko so garantirane in za nadaljna pojasnila se obrnite na

BENKO RUS & CO.

11250 Indiana Ave.

Chicago, Illinois

Pozor!

Pozor!

Poziv na vse one Slovence, ki se zanimajo za zemljišča — farme. Ako hočete postati samostojni, tedaj si kupite zemljo v slovenski naselbini Crivitz, Wis. Ne dajte se zapeljati in ne idite tja, kjer ni Slovencev. Tukaj je več rodbin iz Vaše domovine, torej pridite v Crivitz in obiščite rojake; vprašajte jih kako so zadovoljni in šele potem si kupite svet, ko se prepričate, da imate prijatelje tukaj.

Tukaj kupite svet od lastnika, ki Vam ga izroči vsaki čas s čistim zemljiško vknjiženem prepisom.

Naše cene so nižje kot kjersibodi drugod, in to zaradi tega ker mi prodajamo svojo lastno zemljo.

Mi Vam povrnemo vozne stroške ako svet kupite, tedaj pridite v Chicago, od koder Vas naš zastopnik privede na svet in Vam razkaže krasno lego istega.

Cena akterju \$8.00 do \$30.00.

Lastnik: THEO. KERSTEN.

N. PIKLOR,

1526 W. 21st Street.

CHICAGO, ILL.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

Zdravnik in Ranocelnik

Urad 1801 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

Tel. v uradu: Canal 476

Tel. v stanovanju: Lawndale 8996

URADNE URE SO: Od 10. do 12. ure popoldan vsak dan in od 7. do 9. zvečer razen ob sredah in nedeljah.

DR. WEISSKOPF je gl. zdravniški nadzornik S. N. P. J.

Slovenskim gostilničarjem in trgovcem priporočam
BINGO CIGARE
CHARLES HLAVA, izdelovalec
2342 So. Kedzie Ave., Chicago.
Telefon Lawndale 5616

DENAR POŠIJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:
Za \$ 10.35 Kron 50
Za \$ 20.50 Kron 100
Za \$ 30.85 Kron 150
Za \$ 41.00 Kron 200
Za \$ 61.50 Kron 300
Za \$ 102.50 Kron 500
Za \$ 204.50 Kron 1000
Za \$ 1020.00 Kron 5000
Poština je všteta pri teh svotah.
V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar.
Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Ave., Chicago.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

in trgovce z vinom, cigarami, mrtavim pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

Znanje in skušnja.

Za izdelanje slik je treba poleg kamere in lense tudi tehničnega znanja in umetniške skušnje.

Jaz imam tehnično znanje in moji odjemalci pravijo, da imam tudi umetniško skušnjo.

Němeček
FOTOGRAF

1439 W. 18. St.

vogal Albert St.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

"Glas Svobode" naj kroži od rok do rok!

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by M. V. KONDA & CO
3622 W. 26 Street Chicago, IllinoisSubscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreementPrvi svobodni miselniki list za slovenski
narod v Ameriki.GLAS SVOBODE IZHAJA VSAKI PETEK
in veljaZA AMERIČANO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00ZA EVROPEJO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25NASLOV ZA DOPIS IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.

RAZPRAVA O NEKATERIH GLAVNIH NAČELIH SO- CIALIZMA.

Po H. F. Titus-u priredil R. J.
Gradišnik.

Predgovor.

Socializem je nekaj, o čemur danes
skoro vsakdo govori, toda malo
kdo ve o čem da govori.Koliko je danes ljudi, ki se tr-
kajo na prsa in pravijo da so so-
cialisti, pa nimajo niti v glavnih
načelih socializma najmanjšega
pojma.V sledečem hočem razpravljati
o štirih glavnih principih socializ-
ma. Sicer vem, da se marsikdo ne
bo strinjal s to razpravo, ker smo
ljudje tako različnega mišljenja,
vendar pa hočem navesti nekaj
faktov, katerih ne more nikdo
spodbiti. Ta razprava, bodi raz-
prava o "revolucijonarnem" so-
cializmu, Preidimo torej k razpra-
vi sami.

I. POGLAVJE.

Socializem je znanstven.

To je prvi princip socializma.
To je: Ti moraš biti znanstven v
svojih metodah. S tem pa ni reče-
no, da moraš biti učen, visoko iz-
obrazen, ali zmogeti dati odgovor
na vsako vprašanje, ampak da sta-
lišče, katerega zavzema socialist
naproti vsem predmetom je mo-
dernost znanstveno, v nasprotju s
starim, lahkovernim stališčem.Lahkovern človek veruje v
vsako količkar verjetno stvar, ne
da bi vprašal ali čakal za dokaze.
Če na primer vidi utrinjajočo se
zvezdo, finančno paniko, ali kaj
temu podobnega, si takoj sam u-
stvari kakšno mnenje, ali se pa na-
vzame mnenja ljudij, s katerimi
občuje.Znanstven človek si pa ne na-
pravlja nikakšnega mnenja. On
čaka na pojasnila in dejstva.

Fakti vse, teorije nič.

Znanstvenemu človeku so fakti
vse, teorije nič, pa če tudi bi iste
bile njegove lastne.Lahkovernemu človeku so pa te-
orije, posebno če so iste že več sto-
letij stare in se je iste občno spre-
jelo, spoštovane in celo svete. N.
pr. sv. pismo. Nobenih dokazov ni-
mamo, da se je res vse zgodilo,
kar piše sv. pismo. Še celo imena
pisatelja, kateri je spisal sv. pis-
mo ne ve nikdo. Lahkoverni ljud-
je pa vendar v istega verujejo. In
fakte, s katerimi razgali njihove
ljubljene teorije, se na istega je-
zijo.To je zgodovina modernega
znanstva. Komaj je preteklo kak-
šnih 50 let, ko je bil Darwinizem,
ali evolucijska teorija o vesolju
sprejeta s strahom in grozo
od lahkovernih in neznanstvenih
mase ljudi. Zakaj pa danes veruje
toliko ljudi v evolucijsko teorijo?
Zato ker je ista podprta s fakti.
Fakti so bili z Darwin-om. Nikdo
ne more faktov zanikati. Zato se
svet vedno bolj in bolj strinja z
Darwinom. Lahkovern človek se
pa mora z vsemi svojimi ljublje-
nimi teorijami vedno umakniti s
pota znanstva.To znanstveno stališče, katero
sili človeka verovati v to, kar je
s akti podprto, vključ njegovim
lepim teorijam, vključ njegovim
lastnim interesom, stališče katero
karakterizira moderno dobo v pri-
meri s staro, je stališče socializma.
Socializem zida vse svoje teorijein principe na dejstva družbe, pro-
najdena z najvestnejšim preisko-
vanjem.To je temeljni princip. Z znan-
stveno metodo socializem ali stoji
ali pade. Vsi njegovi principi, po-
zvzeti iz preiskanih in priznanih
faktov, so fakti zgodovine in člo-
veškega življenja. On ne temelji
na nikakšnem sanjarstvu, kakor
mu to podtikuje toliko ljudi, ki o
socializmu ne razumejo prav nič.Socializem v prvi polovici 19.
stoletja je bil utopijski, neznan-
stven, z zgotovljenimi načrti kako
preosnovati človeško družbo, ne
temelječ na dejstvih zgodovine.Dosti socialistov 20. stoletja v
resnici spada v to staro šolo soci-
alizma. Oni mislijo in sanjajo v
duhu teh podedovanih metod. Ti
ne spadajo med moderno znan-
stven svet. Oni zavržejo dejstva,
če se ista ne strinjajo s teorijami.
Nasprotno pa znanstven socialist
zavrže vse teorije če se iste ne vje-
majo s fakti.

Vsi principi podprti z dejstvi.

Kar socialist misli o lastnin-
skem vprašanju, stoji ali pade po
natančni raziskavi lastninske pra-
vice v starodobni ali moderni
družbi.Kar socialist misli o razrednem
vprašanju človeške družbe, ni te-
orija zidana na kakšno Petrovo
skalo, ampak teorija, podprta z
mučnim proučevanjem in analizi-
ranjem človeške družbe, staro —
in novo — dobne.Kadar socialist izrazi svoje mne-
nje o obliki kakšne vlade, on ne
zavzame stališča, da je neki gotov
način vlade dober in pravičen, in
jo potem začne na vse kripljeje
podpirati. On ne vzame ničesar za
gotovo, ampak proučuje zgodovi-
no, da najde fakto. On si vstvari
svoje misli glede vprašanja vlade
tako, da se iste popolnoma strin-
jajo s pronašilimi fakti.

Darwinizem in Marxizem.

Prvi princip socializma je toraj,
da se isti drži moderno — znan-
stvene metode. On stoji v prvi vr-
sti napredka.Ker si je Karl Marx po znan-
stvenem preiskovanju aktov o člo-
veški družbi napravil sklepe (za-
kone) o razvoju iste, kakor Charles
Darwin v življenju živalstva, ter
sta si tako po znanstvenih razkrit-
jih zadnjega nekakšna dvojčka, se
imenuje socializem včasih tudi
Marxov socializem ali Marxizem.Marxizem kot Darwinizem se
mora sprejeti in se mu verovati,
če so fakti istih dokazani nad vsak
dvom. Nikdo, kdor ima prav ure-
jene možgane, ne more uteči uplji-
vu znanstvene metode, katere je
prvi princip socializma.Tega principa ne lastuje samo
socializem.Ne, te znanstvene metode ne la-
stuje le socializem. Vsak oddelek
modernega znanstva stoji na pod-
lagi tega principa. On je duh mo-
dernega časa. Ampak socialisti so
bili prvi uporabili to znanstveno
metodo za proučanje človeške zgo-
dovine. Še danes se edino le oni
poslužujejo dosledno te znanstve-
ne metode v raziskavi človeške
družbe.Vzrok, zakaj se kapitalistični
zgodovinarji in sociologi še do dan-
es niso poprijeli te znanstvene
metode za raziskavo človeškega
razvoja na zemlji je, da so posle-
dice raziskave na tem polju pre-
več revolucijonarne.Ravno radi tega, ker so Karl
Marx in drugi socialisti, posluž-
joč se te znanstvene metode v pro-
učevanju človeškega obstoja raz-
krili dejstva in prišli do zaključ-
kov, kateri, če bi bili splošno zna-
ni in sprejeti, bi spodbudili teme-
lje vsem civiliziranim vladam in
na mesto istih postavili nove, eti-
čne, vzgojevalne, veroznanstvene,
pravosodne, še ekonomisti in zgo-
dovinarji bojijo poslužiti se mo-
dernemu — znanstvene metode v pro-
učevanju človeške družbe.Toda delavski razred ("razred
meznega sužnja" je prav za prav
boljši izraz) kakor bo razvidno iz
poznejših poglavij, ima vsak vzrok
veseliti se znanstvenih zaključkov
v socialni zgodovini. Ti zaključki
pripadajo meznemu sužnju (pro-
letariat je razred meznega suž-
nja (wage slave) in nič drugega.)

Homeseekers Excursion Wausaukee, Wisc. Poseben vlak za Slovence - naselnike, dne 30. maja.

Na ta dan bode razprodano edino Slovincem nad 10 tisoč akrov rodovitne zemlje v bližini cvetočega mesta Wausaukee, Wisc. Kdor kupi zemljo na ta dan dobi prosto vožnjo in eno dobro kravo zastonj.

Kaj je Wausaukee, kaj so ondotne farme in kak je svet? Vse to najdete popisano v knjižici, katero Vam pošljemo poštne prosto.

Če hočete postati samostojen, pišite še danes za pojasnila, da Vam naznamim podrobnosti in za ta dan posebno nizke cene ter tudi odhod posebnega vlaka iz Chicago v Wausaukee, Wisc.

Pridružite se rojakom, ki so že naznanili svoj prihod in ne zamudite te ugodne prilike, ki Vam pripomore priti do samostojnosti in neodvisnega življenja na lastni zemlji.

ADOLF MANTEL c.o. Grimmer Land Co. G. S. 133 W. Washington St. Chicago, Ill.

On ima pravico vedeti jih, kajti
skoz iste so nastali zakoni za vsi-
jennost meznega sužnja.Kadar bo meznost suženj splošno
podučen o zaključkih modernega
znanstva z ozirom na svoj razvoj
in usodo, ga ne bo več nič zadrž-
valo od skupnega boja in zmage.
Samó nevednost zadržuje napre-
dek proletarijata. Ta poglavja so
pisana, da se nekoliko opomore ti
nevednosti.V prihodnjem poglavju se bode-
mo bavili z razkritji modernega
znanstva o velikem lastninskem
vprašanju, ali z drugim sociali-
stičnim principom.

(Dalje prih.)

MATI IN NJENI NAJHUŠI SO- VRAŽNIKI.

Vsak pošten in inteligenten člo-
vek spoštuje svojo mater; tudi v
temnih časih robate izobrazbe je
otrok spoštoval svojo mater in pri
nekaterih neolikanih rodovih naj-
demo še danes sledove materske
in otročje ljubezni v tem da imajo
pri njih žene večje pravice kot pa
moški.Kako je prišlo do tega, da je že-
na postala služkinja svojega mo-
ža, svojih otrok, se ne da prav
natančno povedati in tudi ne skle-
pati. Eni so mnenja, da je žena
zgubila vse svoje pravice v tistih
časih, ko je vladala pest, zopet
drugi so mnenja, da ženo je oropa-
la njenih pravice domišljija v bo-
ga, neumna vera.Naj bo tako ali tako, ena stvar
je pribita. In ta je, da žena danes
nima tistih pravic kakor moški,
da je žena prikrajšana za njene
naravne pravice in da se jo sma-
tra za nekako prosto služkinjo,
katere naloga je, da se pokori svo-
jemu možu, da rodi otroke, jih
vzgaja in prikrajšana svojih pra-
vic živi enakomerno, neznošno živ-
ljenje za blagor človeštva, ne da
bi smela zahtevati za svojo pošt-
novalnost kako odškodnino in
družabno stališče, ki je primerno
edino roditelji vsega človečanstva.V takem položaju nahajale so se
naše matere tisočletja in v takem
položaju jih hočejo še naprej dr-
žati. Kake vzroke imajo nekateri
pridni in svojo mater spoštujejo o-
troci za to, da materi in njenim
sovrsticam odrekujejo od narave
jim dane pravice, je nekaj izvan-
rednega. Eni trdijo, da ženske naj
ostanejo to kar so in nič več, drugi
se zopet boje ženske konkurence,
tretji zopet pravijo, da ženske bi
preveč vplivale pri volitvah itd.,
resnih vzrokov za to pa nimajo.Najbolj smešno pa je stališče rim-
sko katoliške duhovščine, ki od-
reka vsako naravno pravico ženi,
edino radi tega, ker so jo nekate-
ri cerkveni učenjaki (!) prokleli
ne popusti svojih starih tradicij in
se nikakor neče in ne more mo-
dernizirati. Ona še vedno živi v
srednjem veku in se drži svoje
doktrine, katero je povzela od
raznih paganskih ver in načina
življenja starih Rimljanov Asir-
cev, Egipčanov, Judov itd.V teku stoletij so se stvari pre-
drugačile in obrnile. Žena, mati,
roditeljica človečanstva je začela
samostojno misliti, uvidela je da
je prikrajšana za svoje pravice
kot stvariteljica in nekaj ogenj je
začel tleti v njeni materinski du-
ši, ki se je razvil v socialno re-
volucijo, katere zahteva enako-
pravnost za njen spol, sličnost
moškemu spolu v socialnem kro-
gu. In ravno proti tem zahtevam
se branijo njeni sinovi, ki se v dru-
gih ozirih tudi na življenje in
smrt bojujejo zanjo. V navadnem
življenju bi lahko imenovali take-
ga sina izdajalec in hinavec. Ali
ni tvoja mati vredna, da ima iste
pravice kakor Ti? Ali ni ona, ki
te je pripravila na svet več vred-
na, kot si ti sam? Ko bi ne bilomatere, ne bilo bi tudi tebe. Zakaj
ji toraj kratiš pravice, ki ji po pra-
vici gredo, a na drugi strani pa
se po prsih biješ kako ljubiš in
spoštuješ svojo mater.Kakor ti sam hrepeniš po svo-
bodi, po enakopravnosti, ravno
tako hrepeni po istem tvoja mati,
sestra. Če je mati toliko dobra, da
te neguje in čuva od prve minute
tvojega življenja, da gre skoz mar-
sikatero muko zaradi tebe, da pre-
čuje marsikatero noč radi tebe, da
če potreba tudi življenje žrtvuje
radi tebe, potem pokaži se hvalež-
nega svoji roditelji in ne upiraj
se, daj ji njene pravice, za katere
je bila oropana, ko je bila nezmož-
na braniti se, daj ji sedež poleg
sebe in ne sramuj se njenega na-
sveta, ki je velikokrat boljši od
tvojega. Če je sposobna vladati hi-
šo, če je sposobna zgostiti otroke,
zakaj ne bi bila ravno tako spo-
sobna držati javne urade, zakaj ne
bi bila ravno tako sposobna imeti
glas pri upravi države, ki ni nič
drugega kot hiša, družina v veli-
kem obsegu pomena.K sreči v tem stoletju so dobile
ženske mnogo pravic. V Zdr. drža-
vah so že štiri posamezne države
dovolile ženi volilno pravico. Na
Angleškem se žene galantno bore
za svoje pravice, katere bodejo če
ne z lepa pa z grda dobile. Žena
se je odločila, da zahteva svoje
pravice in jih bo dobila. Po celem
svetu se je začelo gibanje za sploš-
no in žensko volilno pravico in ka-
kor se čita v časnikih tudi pod-
jarmljene Turčinje ne mirujejo in
svoje paše v haremskih nestrpnost
nadlegujejo.Ravno tako kakor se je svet u-
piral socializmu, preganjal prvo-
boritelje za enakopravnost in svo-
bodo, ravno tako se sedaj upirajo
nekateri mehvalčni sinovi svojim
materam in jim nočejo vrniti po-
naravi jim določenih pravic — in
ravno tako kakor se danes vdoma-
čuje socializem med maso, ravno
tako se bo mehvalčni sin sprijaz-
nil z idejami oziroma zahtevami
sufrazetk in jim iste dovolil. Ke-
dar gibanje nastane sila, tedaj jo
je težko ustaviti, pa makar se ji
postavi po robu še tako močna
verska sekta, pa makar rujejo
proti njej vsi cerkveni učenjaki
starega in novega veka. Tudi soci-
jalizem so hoteli zatreti, toda spre-
videli so, da niso kos nalogi in da
kolikor bolj so ga preklinjali to-
liko bolj se je širil in toliko jačji
je postajal.Dobro znamenje za žensko je to,
da so začeli v nekaterih posamez-
nih okrajih in državah misliti na
to kako bi se države oziroma ob-
čine izkazale hvaležne materam,
katerim je bila usoda tako nemila,
da jo je vrgla na cesto trpljenja
in pomanjkanja. Po časopisju se
semintam čita in propagira, da se
matere penzionira in na ta način
izkaže hvaležne za njih prispevek
k številu človečanstva. Jako do-
bro!Ako država daje biljone dolar-
jev v podobi penziona starih mo-
jakom, ker so se v vojni izkazali
hrabre, ker so morili in ubijali,
koliko bolj pravilno je penzioni-
rat mater, ki opravlja stotisoč-
krat častnejšo dolžnost za člove-
štvo kot pa vsi vojaki na bojnem
polju. In nič več kot pravično bi
ne bilo, da bi država skrbela tudi
za stare vojake na industrijelnem
polju. Tudi oni so žrtvovali veliko
za človeštvo in tudi njim bi se
spodobilo, da se jim izkaže hval-
ežne.Človek, ki prikrajšuje svojo
mater za njene naravne pravice ni
vreden, da ga je rodila. In vse kar
človek ima mora biti hvaležen
svoji materi.

AHS.

"Ali ste že obnovili naročnino
na "Glas Svobode"? Blagovolite
to takoj storiti, ako želite da se
vam list redno pošilja!

JAPONSKO-CALIFORNIŠKO VPRAŠANJE.

Sacramento, Cal., 19. maja. —
"Alien Land Bill" Californije je
sedaj državni zakon. Vzlic japon-
skem protestu in ugovoru pred-
sednika Wilsona, kakor tudi dr-
žavnega tajnika Bryana je danes
governor Johnson podpisal od-
beh zbornice californijske postavo-
daje sprejeto Webb-predlogo in s
tem potrdil zakon. Po preteku 90
dni postane zakon pravomočen.V Californiji sami je ta novi za-
kon povzročil trojno sovraštvo,
vsled česar zna biti, da še le z 1.
novembrom 1914 stopi omenjeni
zakon v pravomoč. Demokrati na-
sprotnujejo že zaradi strankarstva
in pojavile so se druge opozicije
iz raznih razlogov, kateri bodo s
časoma pokazali kako jedro vsebu-
jejo.

Predsednik ostane stanovit.

Washington. — Predsednik Wil-
son se je odločno izrekel, da v
treh letih nikakor ne more biti
govora o spremembi njegovih mi-
slji glede svobode volne in sladkor-
ja. On izjavlja, da ni nikoli pre-
mišljal o kakem kompromisu in
da slej kot prej priporoča uredbe
v obliki, kakor jih je zbornica
sprejela; in da smatra za dolžnost
demokratske večine v senatu, da
bo izpolnila obljubo, ki jo je sto-
rila pri volitvah namreč, da bo
pripomogli do veljavnosti tarifni
revizijski predlogi."Nisem izrezljan iz takšnega
lesa", pravi predsednik. "Ako za-
vzamem enkrat stališče, potem več
ne prevdarjam o kakem kompro-
misu. Voditelji strank poznajo
moje stališče glede predloge. — S
tem je dovolj rečeno. Jaz ne pri-
čakujem nobenega kompromisa in
bi tudi nobenega ne sprejel."G. Wilson je to izjavil pred pol-
sto častniškarjev ob priliki običaj-
ne poletne konferencie, ki se
vrši v Beli hiši.Washington. — Wilson je od-
redil, da za časa diplomatskih
razprav z Japonsko, glede kalli-
fornske zemljiščne predloge, se ne
smejo vršiti nikakoršne premesti-
tve vojnih trup ali mornarice, kar
se bi znalo smatrati za vojaške
demonstracije.

Ameriški brzosod.

New York. — Neki mož, kateri
je pred 50 rec in čitaj: petdesetmi
leti vložil tožbo proti mestu New
York za odškodnino \$10,000, ker
mu je bila pri neki rabuki poško-
dovana hiša, je sodišče za te dni
določilo razpravo. Predno je pri-
šlo do procesa, se je mesto odloči-
lo za poravnavo in tožitelju izpla-
čalo \$7300.Slučaj je zelo poučljiv. Tu je
tožnik, ki ima popolnoma opravi-
čen zahtevek od mesta; a vseeno
traja celih 50 let, predno pride to-
žitelj do svoje pravice. Ni čuda,
ko velika masa nima zaupanja do
ameriških sodišč in vso pravosod-
je itako ni drugega kot pravcata
norčija.Sicer pa: Ali bi pravda tudi pet-
deset let trajala če ne bi bil tož-
nik priprost državljani, marveč
kak vpliven politikar?

William Wood,

član volnenega trusta, kateri je
bil ovađen, da je za časa tekstil-
nega štrajka v Lawrence Mass.,
podlagal bombe in potem krivdo
zvrčal na štrajkarje, in ki je na
svobodi pod \$5,000 varščine ni še
do danes bil klican pred sodnijo,
kjer bi se zagovarjal radi obtože-
nega hudodelstva.O, ko bi bil delavec štrajkar na-
mesto, da je kapitalist, že davno
bi bila obravnava. In tako smo
pred postavbo vsi enaki!

(Advertisements) DOBER SVET.

Dober svet je več vreden kakor
denar, pravi pregovor. To po pra-
vici. Marsikdo bi si prihranil ve-
liko denarja, truda in kesanja, a-
ko bi mu kdo dal pravi svet ob
pravem času. Zato bo nedvomno
tudi za vas dober svet neprecen-
ljive vrednosti ob času, ko ste na-
menjeni kupiti farmo in si na njej
ustanoviti novo življenje. Od tega
vašega koraka zavisi veselje ali
žalost, sreča ali nesreča, uspeh ali
polom, zadovoljnost ali nezado-
voljnost. Pri vsem tem Vam ne
more biti vse eno, kaj, kje in ka-
ko kupite. Predno izdaste en sam
cent, morate biti sigurni, da po-
meni farma za vas boljšo in vese-
lejšo prihodnost. Naš svet, koje-
ga vrednost vi morda ne uvideva-
te še danes, ampak jo bodele šele
čez čas, je sledeči: "Predno kupi-
te zemljo kje drugje, oglejte si naj-
večjo in cvetočo slovensko nase-
lino Willard, v državi Wisconsin,
kjer se je že naselilo nad 150 Slo-
venskih družin. Vspehi naših tam-
kajšnjih naselencev so priča, da
lastuje tamkajšnja zemlja vse
predpogoje, ki so potrebni za vspe-
šno in dobičkanosno farmarstvo.
Kaj sličnega ne more pokazati no-
bena druga slovenska naselbina. —
Pišite po natančen opis na Adria
Colonization Co. (Naselska druž-
ba Adria), Ig. Kušljan, upravnik,
322 Reed St., Room 6, Milwaukee,
Wis.

Za detetovo kopelj.

Mr. Anton Havranek, iz Cherry,
Ill., piše: Severovo Zdravilno milo
(Severa's Medicated Skin Soap)
ne prekaša nobeno drugo milo. Od-
kar rabi moja žena to milo za de-
tetovo kopelj, je detetova koža
zametasta in brez razpok. — Naš
zdravnik se je presenečil nad u-
činki ter rekel, da še ni videl ta-
kega izbornega mila. — Je izbor-
no, čisto in antiseptično milo za
toaleto, kopelj, izmivanje in brit-
je. Cena 25 centov v vseh lekar-
nah, ali pa od nas. W. F. Severa
Co., Cedar Rapids, Iowa.

AVSTRO-AMERICANA

prekmorska plovna družba je spre-
menila čas odhoda vsem svojim
parnikom iz New Yorka, namesto
do sedaj ob 1 uri, plujejo v bodo-
če ob 3 uri popoldne iz družbenega
novega pristanišča No. 1 Bush's
Dock, 50th St. So. Brooklyn.

CLEVELAND.

Pomlad je. Minuli so nadležni
zimski dnevi, ki so prisilili vsako-
gar, vrteti se v okrožju tople pe-
čine. Lahkeje nam dihaajo pljuča
in vsakdo z nestrpnostjo pričaku-
je prostega časa, da z veselim sr-
cem poleti na sveži zrak. Tole go-
spodične v novih pomladanskih
toaletnih promenirajo po ulicah, —
Poslednje pa upliva tudi na mla-
deniče, da tudi oni nočejo zaosta-
ti, kajti mučivo je, predstavljati
se mičnim znanam v slabem
kraju. Isto store pa tudi poročen-
ci in to tem lažje, ker nimajo ti-
ste skrbi, katera muči, uboge
samce skozi in skozi. In vi? — Li
zaostanete? — Nikakor ne. —
Zglasite se pri nas in mi vam po-
merimo obleko ali pa vam pretvo-
rimo obrabljeno v novo. Čistimo,
likamo, popravljamo moške, ka-
kor tudi ženske obleke po zmer-
nih cenah. Prepričajte se!

I. SMUK,

4706 St. Clair Ave. Cleveland.

Ženitna ponudba.

Podpisani iščem v svrhu ženit-
ve slovensko dekle ali vdovo v sta-
rosti od 25 do 30 let. Ben Bozovi-
čar, c.o. Glas Svobode, 3622 W. 26.
St., Chicago, Ill.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, L. Box 351 Staunton, Ill.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLIERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II., Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILIAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvom oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

INKVIZICIJA V MEHIKI.

Mehika je rimokatoliška dežela. Bivši predsednik Madero je bil prostožidar. Za časa njegovega predsedstva je državna zakonodajna sprejela nekatere postavbe, medtem postavbo civilne poroke in postavbo civilne razporeke — in Madero je bil cerkveno obsojen. Cerkev je osvobodila Feliks Diaza, v generalu Huerta pa je dobila zvestega svojega zaščitnika seveda za — denar.

Rimske cerkev ni še nikdar premisljale minule, če je imela doseči oblast v deželi, je mučila, morila in doprinala taka grozodejstva, ki se ne dajo popisati, in če jih tudi mi zamolčimo, zgodovina jih nikdar ne bo.

Rimokatoliška cerkev in nje posestrima **THE PLUNDERBUND** se ni še nikdar strasila in se tudi danes ne straši zavratno moriti. Rimokatoliška cerkev živi od zavratnih umorov; živi, se debeli in živi od sužnosti drugih.

V naslednjem podajamo izveček iz St. Louis Republic od 1. marca:

Metoda inkvizicije.

El Paso, Tex. 28. feb. Metoda podobna španski inkviziciji vlada v Mehiki. Podrobnosti časopis v Zdr. državah ne sme tiskati, ker jih skozi pošto ne sme pošiljati. Tako piše omenjeni list in nato nadaljuje: Kako je gen. Huerta aretiral Gustavo Madero, odvedel ga v palačo in mu s sabljo še ostalo oko izvrtal (Gustavo je bil namreč že prej na eno oko slep) in život so mu vojaki grozno poškodovali. Pri tej inkviziciji so bili navzoči gg. Huerta, Diaz in Blanquet. Nato so Gustava, brata predsednika, ustrelili, predsednika Francesco Madero pa na stol privezali, da bi jim ne ušel. Trpinčenje je Franciska je bilo še groznejše od njegovega brata Gustava, da bi podpisal proklamacijo na narod s katero se odpoveduje predsedništvu, in ker tega storiti ni hotel, so ga zverine mučile do skrajnosti, po tem mu dali odloga da se premisli in medtem časom je najeti lopov pred njim pel nesramne sonete nanašajoče se na Maderovo rodovino. In ko Madero le ni hotel podpisati, pravi poročilo, mučili so ga z razbeljenim železom. Nato je bil Madero ob zavest. Poznejše poročilo pravi, da so izsilili podpis iz njega. Šele potem so ga umorili.

Ali bo prišlo kdaj do take zavratne moritve v Zdr. državah? GOTOVO! Kdor ne vrjame našim izvajanjem glede jezuitskih priseg naj se potruži dobiti Congresional rekord od sobote 15. feb. t. l., kjer se nahaja dobesedna prisega viteзов Columbusa (Knights of Columbus) kakor smo jo svoječasno priobčili mi. Znano se nam je ozreti ne daleč nazaj, ko je Rev. "Father" J. L. Belford iz New Yorka rekel: "Socialisti so nori psi človeške družbe, katere

bi mogli pobiti, če treba s krogla-mi."

Nobena stvar na svetu razen svobodomiselnosti, socializma in liberalizma ne daje najmanjšega upanja za kulturni razvoj in prave civilizacije narodom. Liberalizmu, svobodomiselnosti in socializmu se imamo zahvaliti za napredek narodov, ker so maso učili, da Rim in njena posestrima **THE PLUNDERBUND** ne more zakrivati več svojih krvavih parkljev. Ni je več ortodoksne vere na "krščanskem" svetu, katere bi Krist, ko bi danes živil, ne obsodil.

POSLEDICE IZSELJEVANJA V AMERIKO.

Iz Novega mesta nam poročajo: Izseljevanje naših Dolenjcev v Ameriko pripravlja popolen preobrat tudi v družinskem življenju. Mož gre v Ameriko, pušča doma ženo s kopico otrok in zadolženim posestvom. Vsa teža skrbi za dom in preživljanje pade edino na ženo. Primorana je puščati otroke doma samim sebi brez varstva. — Naravno je, da se zgodi čim dalje več nesreč. Zakonite določbe za varstvo otrok so pri nas prišle v velik konflikt same proti sebi. Takrat, ko so te določbe sklepali, ni bilo še izseljevanja, kakor je danes. Zakon zahteva varstvo otrok, na drugi strani pa brezobzirno kaznuje nemarnost staršev. To je v redu! Ampak zakon ne upošteva sedanjih razmer, nastalih vsled izseljevanja. Vzemimo za zgled ta slučaj: Marija Ajdič iz Dol. Kamenja je po odhodu moža v Ameriko ostala z dvema nedoraslimi otrokoma sama na zadolženem posestvu. Mož ji ničesar ne pošlje, sama mora skrbeti za družino. Nekoč dne gre svoje polje obdelovat. Otroka pusti doma na zakurjeni peči. V peči pa so se med tem vnela drva, iz razpoke peči je odhajal dim, otrok na peči se je obžgal in v dimu skoro zadušil. Prišla je še pravočasno pomoč, da ni nastala še večja nesreča. Zakon je zahteval varovanje matere, ker je otroka prepustila brez varstva v hiši. Ves zagovor, da v danih razmerah ni bilo mogoče drugače ravnati, matere ni obvaroval pred kaznijo. Dobila je tri dni zapore. Proti tej razsodbi se je pritožila na vzkliceno sodišče. Kako tu poznajo socialne razmere, naj služijo v dokaz sledeče slike: Obtoženka: kaj sem hotela drugega, mož nas je pustil, šel je v Ameriko, jaz se sama mučim doma da preživim otroke. Predsednik: Zakaj pa ste vzeli takega moža, ki gre v Ameriko? Žena začudena: Gospod, kaj sem jaz takrat vedela, da me bo potem ko bodo otroci, pustil in šel. Predsednik: Zakaj pa niste otroka izročili v varstvo služkinje? Žena: Še za drugo primanjkuje denarja, kako si naj še služkinjo držim, ki bi bila samo pri otrocih. Predsednik: Zakaj pa, če ste že sami, niste vzeli otroka s seboj na delo? Žena: Zato, ker je bilo ta-

krat za otroka premraz, da bi bil pri meni. (Nesreča se je namreč zgodila še marca meseca). Predsednik: Pa hišo ste zaprli, kaj bi otrok naredil, če bi n. pr. udarila strela, pa bi otrok ne mogel vti zaklenjene hiše. Žena: Hiše vendar ne morem pustiti odprte. Nesreča pa se vedno lahko zgodi. Dolej sem zaupala slučaj, da se še nikoli nič hudega pripetilo otroku. — Senat se je podal k posvetovanju, ko je državni pravdnik v smislu prve obsodbe predlagal, da se vzklic obtoženke kot neutemeljen zavrne. Kar je bilo naprej pričakovati, se je zgodilo: Vzklicno sodišče je zavrnilo vzklic in prvo obsodbo potrdilo. Žena bo morala obsedeti 3 dni. Dobro! To zahteva zakon! Ali zdaj nastane drugo vprašanje. Kaj pa nudi zakon v tem slučaju za varstvo otrok, ko bo mati vsled tridnevne kazni v zaporu sploh odtegnjena varstvu dveh malih otrok?

ALI JE ŠE V VELJAVI USTAVA?

V Dalmaciji ni več v veljavi, kakor se zdi, avstrijska ustava in na vsi črti gospoduje Bachov absolutizem.

Kakor je znano, so spljetskega župana Vicka Kataliniča obtožili radi ščunvanja proti državnim organom, ker je svoječasno govoril na manifestacijski prireditvi za zmagovalce balkanske narode, ter je za to obravnavo delegirano deželno sodišče v Celovcu.

V Spljetu je bilo več oseb, ki so zaklicale "Živio črnogorski Skader" in "Živela balkanska zveza" policijsko obsojenih v 14-dnevni zapor po Bachovem patentu in na to še izročeni sodišča, da jih odsodi po §305. kaz. zak.

Iz Dubrovnika je bil kazenskim potom premeščen sodni svetnik pl. Grisogono, ker je pri neki prireditvi deklamiral pesem, proslavljajočo zmago balkanskih bratov.

V Dubrovniku je bil suspendiran notar Luka marki Bona, ker je govoril na manifestacijski skupščini za balkanske narode.

Takisto suspendiran je bil tudi odvetniški kandidat dr. Mičič. Opuščena iz službe sta bila ravnatelj Krietič in profesor Jak. Carič na učiteljskem v Dubrovniku, ker sta spesnila odo na balkanske zmagovalce, katero je potem čital sodni svetnik pl. Grisogono.

Nadalje je oblast ukazala Jovanu Peroviču, posestniku in absolutiranemu pravniku, ki se je rodil v Dubrovniku in biva tu že nad 40 let in si je tam pridobil še domovinsko pravico, da mora tekom 3 dni zapustiti avstrijsko državno polovico in se preseliti, češ da je nevaren "javnemu miru in redu."

Nadalje je državna oblast v Dubrovniku posamnim osebam omejila osebno svobodo ter odredila, da smejo samo ob gotovih, točno določenih urah na ulico.

Končno je bil na ukaz pravosodnega ministra suspendiran od službe državni pravdnik dr. Kronja, ker ni hotel obtožiti radi veleizdaje že gori imenovanega notarja markija Bono.

Če Avstrija ne prekaša vsako absolutistično državo, potem tudi ne vemo kaj bi rekli. Ali če vse to premislimo, tedaj pridemo do zaključka, da Avstrija postopa prav, kajti bolj ko terorizira, toliko prej bo dozorela da jo bo vrag vzel. Nemece pravi: "Fort mit Schanden," in s tem se tudi mi strinjamo.

Vzrok, zakaj se je Titanik potopil.

Veliko se je že govorilo in pisalo o vzroku potopa Titanika. Sedaj piše o tem tudi "Catholic Register" in trdi, da edini vzrok, da se je Titanik potopil je ta, ko je White Star družba odklonila prošnjo katoliške cerkve, da bi bila na njem postavila altar, kjer bi se opravljala služba božja — ne cerkvena. Register — pa ne register Jokelna Krtače — piše: "Mi nismo praznoverno, toda če bi se bilo ono usodepolno nedeljo na lažji brala maša pa bi se bila svetu prihranila ona grozna novica o potopu največje ladje na svetu."

Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

Želodčne bolezni.

Vsi zdravniki pravijo, da večina bolnikov ima želodčne bolezni. Ne pustite, da vam želodec zbolí ter pripravite pot za bolj resne bolezni, rabite

Severov Želodčni Grenčec

(Severa's Stomach Bitters)

ter se vzdržujte zdravega. Okrepi želodec ter vredi prebavo. Povrne vam tudi zdravo slast.

Cena \$1.00

Revmatizem,

nevralgija, odrge, otekline, bolečine hromosti, otekle, žele, okorali sklepi in mišice, pokostnica, krči, bolečine v hrbtu, prsih in bokih, rabijo kako zdravilo za vnažno rabo.

Severovo Gothardsko Olje

(Severa's Gothard Oil)

se priporoča za zdravljenje goranjih in njim podobnih neprijetnosti.

Cena 50 centov.

V vseh lekarnah. Zahtevajte Severovo Zdravilo in ne vzemite drugih. Ako jih vaš lekarnar nima, jih lahko naročite od nas.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kardinal Gibbons nasprotuje, da bi se dala Filipincem samovlada, češ, da so še vedno nepokorni in neposlušni otroci, in če se jim da samouprava postali bi še nasprotniki cerkve.

Bilanca smrti. Dne 23. m. m. so balkanske države uradno naznatile število mrtvih. Črna gora je izgubila 6000 mož, Grška 11,000, Srbija 22,000, Bolgarska pa 80,000 vse skupaj torej 119,000. Število ranjenih, ki jih uradno poročilo zamolči, je pa seveda še večje.

Revolver v cerkvi. Rumunska tiskovna agencija poroča, da je Srb po imenu Stojanovič v katoliški cerkvi streljal na duhovnika iz revolverja, ne da bi ga bil zadel. Stojanoviča so prijeli in mislijo, da ni pri zdravi pameti.

POZOR ROJAKI!!!

Ako hočete postati sami svoji gospodarji in kupiti zemljo za kmetijo, kupite tam kjer lahko pridelite tri pridelke vsako leto ma eni in isti njeni, in kjer se pridelki trikrat dražje prodajo. 2300 akrov nas je 50 Slovencev že kupilo in ta prva naselbina je sedaj prodana. Druga naselbina je blizu tam, meri 1740 akrov in je razdeljena na 37 farm tako, da so vse farme za ceno in morejo biti v 60 dneh prodane; zato se tudi zelo poceni dobi. Leži ob International Great Northen in Santa Fe železnici zraven mesta Conroe, ki je County seat in mesta Willis je tudi blizu mesta Houston, ki šteje 108,000 prebivalstva kjer se vse lahko proda. Pišite po knjige kaj se pridela in koliko se dobi od akkerja za pridelke, in ko vse prečitete pojdite pogledat zemljo in prepričali se boste na lastne oči in tudi gotovo kupili! Ker skoro povsod plačajo vožnje stroške kupcem, sem tudi jaz posređoval, da se vsakemu ki kupi plačajo ali k kupnini pripišejo. Resno misleči rojaki obrnite se po pohajnika na:

MATH GAISHEK,

R. R. No. 2

Nokomis, Ill.

(Advertisement)

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina 28. maja | Martha Washington 14. junija
 Oceania 7. junija | Kaiser Franz Joseph I., 21. jun.
 Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 3. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Naša nova spomladna in letna zaloga obleke, klobukov in spodnjega perila za vas in vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse enako. V naši veliki zalogi dobite vse. Mi vas v vsem zadovoljimo.

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

JELINEK in MAYER,
imitelja.

vokal Blue Island Ave in 18 cesta

SCHWITZNER CLOTHING CO.

Najstarejša in najzanesljivejša trgovina na zapadni strani mesta

VIDI IN VERUJ!

Pridite vsi, obiščite našo prodajalno, da se prepričate o kakovosti in vrednosti oblek za moške in dečke. Vse najnovejšega kroja in barv.

Obleke za moške od \$7.00 do \$25.00
 Obleke za dečke od \$5.00 do \$15.00

Mnogostevilo raznovrstnih klobukov, kap, srajc in spodnjih oblek; z eno besedo vse moške potrebščine.

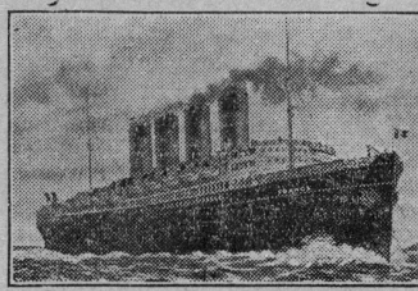

Schwitzner
CLOTHING CO.

1828-30 BLUE ISLAND AVE.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mesna jedila.

Pristanišče 57 North River
vznožje 15th St., New York
City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj
 S. S. France (nov dvovijak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvovijak)

S. S. Niagara

S. S. Chicago

S. S. La Touraine

Glavni zastopnik na 19 State St., New York.

MAURICE W. KOZMINSKA,

glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

ZDRAVI ZOBJE

CLEVELAND

CLEVELAND

so prvi pogoj veselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobovztrite v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov. Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vseh tukajšnjih Slovencev. Ne zaupajte svojega zdravja ljudem, katere ne poznate, pridite v domač urad, kjer vam postreženo z slovensko žensko postrežbo. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH

6426 St. Clair Ave.

CLEVELAND

CLEVELAND

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer

Vsak slovenski delavec naj
 čita "GLAS SVOBODE"

DOPISI

Slovenska Dobrodelna Zveza.

Cleveland, O.

Zadnjič sem poslal v Vaš list dopis o slovenski farni šoli in sem obljubil, da sledi dopis o tukajšnji "Slovenski Dobrodelni Zvezi". — Dopis se je sicer zakasnil, toda boljše kasno, kot pa nikoli.

"Slovenska Dobrodelna Zveza" je zelo lepo in silno pomembno ime; le žal ko je ta Zveza vse drugo kot pa "dobrodelna", in to iz sledečih razlogov:

S. D. Z. ovira in bo ovirala razvoj naprednih društev in sploh razvoj svobodne misli v Clevelandu. Sedaj je "nevtralna" ali bolje rečeno: nima nikakega prepričanja. Faktični voditelji so starega kopita in članstvo dokaj nezavedno, razen nekaj članov naprednih organizacij, ki so se ji pridružili iz nam neznanega vzroka. Sicer mislijo naprednjaki, da bodo dobili Zvezo v roke pri prihodnji konvenciji, kar pa ne verujem. — Pri Zvezi so člani kot Anton Grdina, dr. Seliškar, J. Knaus, več članov K. S. K. J. itd. tedaj možje nazadnjaške misli in nazadnjaškega delovanja.

S. D. Z. mima nobene bodočnosti. Veliko članov je do sedaj pristopilo, ker je mesečna nizka, \$1 za člane, ki so stari 16 let, ali pa za one, ki so že 45 let. Ko se da Zveza inkorporirati, bo zvišala mesečne doneske, kakor zahteva država Ohio. Potem bodo plačevali stari člani po \$2.00 na mesec in več. Ako član gre iz Ohije v drugo državo, izgubi vso pravico do zveze, ker je Zveza ustanovljena samo za to državo. K večjem bo S. D. Z. zbrala 1500 do 2000 članov (!), bržkone še toliko ne, do čim dandanes vzdržuje Jednote le veliko število članov in vedno spreminjanje članstva.

Glavni vzrok, zakaj naj rojaki agitirajo proti S. D. Z. v Clevelandu je, ker je nekaka cokolja, ki bo zavlekla razvoj naselbine in obdržala ljudi v temi nevednosti in neodločnosti.

Sploh je bila pa zveza ustanovljena le na vključ drugih Jednotam in Zvezam. Prvo društvo se je ločilo od društva sv. Barbare v Forest City. Vzrok je bil, ker niso nekatere osebe dobile stolčkov. Potem so bile gotove osebe, ki niso bile zadovoljne z izidom konvencij J. S. K. J., K. S. K. J. in S. N. P. J. Po vsaki konvenciji je bila agitacija za Clevelandsko Zvezo najbolj živahna. Agitirali so posebno propali kandidatje za razne urade pri imenovanih Jednotah.

Cleveland je imel že od nekdanj smola, da je pošiljal na konvencije ljudi, ki niso imeli zmožnosti društva zastopati kot delegatje in niso poznali nobene taktike in ne kompromisa. Boljše vse izgubiti, ako jim konvencija ne da vseh sedežev, za katere so se pogovorili na skrivnih sejah.

Kdor je zaveden Clevelandčan bo agitiral za S. S. P. Z. in za S. N. P. J. Ideje so več kot pa same puhe fraze, kot n. pr.: "Naj ostane denar doma v Clevelandu," ali "Pri drugih Jednotah je večšen preprič", "Počakajte par let pa tudi ne, ko boste videli, kaj bo z vašo mešanico" in slične izreke, ki se večkrat berejo v Clev. Am.

Za danes naj zadostuje, pridem še.

Ahasver št. 2.

Aurora, Minn.

Namesto da bi poročal kaj vselega, moram poročati žalostno vest, da je kapitalistična roka vgrabila in iz naše srede iztrgala našega rojaka in sodruga Josip Šile-a v Miller rudniku. Dne 26. aprila je šel Šile zdrav in vesel na delo in opoldan, ko se je vrnil na svoj prostor in pričel delati, utrčala se je plaz železne rude ter ga poudsulo tako, da je bil na mestu mrtev. Odkopavalo ga je 10 mož, a odkopali so ga šele ob 5. uri 45 minut zvečer.

Ponesrečeni je bil star 28 let, samski ter bival tu v Zdr. državah oziroma na Aurori 10 let. Tukaj zapuša enega žalujočega brata v stari domovini pa mater in štiri brate. Doma je bil iz vasi Slatnik, fara Ribnica. Pokojnik je bil član društva Aurora št. 43 S. N. P. J. in član J. S. socialističnega kluba št. 54, katera sta mu priredila lep pogreb.

Pogreba so se še udeležila sledeča društva: Žensko društvo

"Zvezda" S. N. P. J.; društvo sv. Jožefa J. S. K. J.; dr. sv. Barbare S. H. Z. in dr. "Rožnega venca" K. S. K. J. Lepo je bilo videti tako velikansko množino ljudi korakati in bil je to največji sprevod, kar jih je še bilo na Aurori. Bilo je 5 društvenih zastav in dve od klubov, ker so se sprevoda udeležili tudi finski sodrugi.

To je bil trn našmu duhovniku, ko je videl med društvu korakati nad sto mož pod rdečo zastavo, opazoval nas je kot kakšen detektiv in ko pridemo na pokopališče, je rojak V. M. čital nagrobnico, — zakar mu budi srčna zahvala — in ko duhovnik zaslisi besede:

"kdo je kriv smrti mladega in zdravega Josip Šile-a? Kapital in dolar ga je ubil..." takrat se je začel hitro proč pomikati; zbal se je, da bi kako pravično slišal. Pokojnik je bil jako miren in priljubljen človek; govoril je malo, toda kar je, je govoril premišljeno in je bil eden najboljših boriteljev proti današnjem krivičnem sistemu.

Zagreblji smo njegovo telo, nismo pa njegove besede, ko se je boril za našo bodočnost.

Torej počivaj mirno; ostaneš nam vedno v spominu!

J. S. S. klub št. 54.

Calumet, Mich.

Dela je tukaj zelo veliko, toda žalno je in ne svetujem, da bi ga kdo prišel sem iskat in to tem manj ker so se začeli delavci organizirati, si skušajo težnje olajšati in skrajšati delavni čas. Kakor čujem se bomo v kratkem času oglasili in pokazali, da nismo več tako neumni, kakor smo bili prejšnja leta.

Zato raj opozarjam vsakega delavca, da naj ne hodi sedaj sem dela iskat, posebno pa skebat, dokler se ne obrne na boljše. Potem se zopet oglašim.

Kakor čujem je tu mnogo slovenskih skrivnih policajev (deputy) in tudi blizo dipe je neki gostilničar, ki mu pravijo "ta rumeni", je že pokazal, kakšen deputy bo, kadar bo treba. Naj malo opišem, kaj je naredil s svojim lastnim bratom: Njegov brat je imel še 2 tedna delat, da bi njegov čas potekel; toda to ni bilo prav ne njemu, ne njegovi soprogi, in to tem manj, ko so ga mislili iztirati že pred desetimi meseci, a ga niso mogli. Sedaj neki večer sta pa kar strune napela in hotela "ta rumeni" in njegova boljša polovica svaka oziroma brata pretepat. Milostljiva gospa je samo pest pod nos nosila a deputy je pa kričal: "Nana kar udari ga; ti ga svobodno ker si ženska". Seveda deputy se ni upal, mislil si je da kaj nazaj dobi.

Brat je potem odšel, ne da bi komu kaj žalega storil, a pripomniti pa moram, da "ta rumeni" ne bi nikdar tam bil, kjer je, da ni bilo brata. — Tako se dobrote plačujejo. Opazovalec.

Winterquarters, Utah.

Minulo je 5. maja štiri leta, ko sem se pripeljal v Scofield, Utah, in od takrat sem vedno v tem pustem grabnu, kakor medved v brlogu v zimskem času.

Z delom gre sedaj zelo slabo, delamo komaj 2—3 dni v tednu; torej ne svetujem sem hoditi dela iskat, ker bi še mi radi šli od tukaj, ko bi vedeli da bi bilo kje kaj boljše.

Kar se tiče podpornih društev, smo tukaj dobro podkovani; imamo 5 društev spadajočih k raznim Zvezam in Jednotam. Le želno pričakujemo, da bi se pričeli bolj zanimati za združitev vseh naprednih društev in jednot v eno.

Omeniti moram tudi, kako dober kraj je tukaj za napredek slovenskih salonarjev. Ko sem jaz prišel v to naselbino, takrat je bil še samo eden in sicer g. P. Urbich, kateremu se še danes zahvaljujem za potrežbo ko sem dospel v Scofield. In od takrat se v Scofieldu vsako leto porodi kak nov salon; tako je tudi meseca marca t. l. G. J. Mlakar odprl salon in sicer na "Sauerkraut" St. Želim mu obilo uspeha, njegovi Misses pa močne podplate.

J. Reven.

Cleveland, O.

Ker ni moj namen obrekovati še manje pa koga napadati, prosim za malo prostora, ker gre se za resno stvar.

Gospod John Kuhar, se je izrazil v "Cl. Am." št. 35, da želi da bi Sl. Del. Zveza obstala vsaj toliko časa, da bi se poskusili. S tem

se pa ni izrazil, na kakšen način on to misli.

Imeli smo že vsakovrstne čase, dobre in slabe in smo jih srečno prestali, in kar se tiče druge zadeve, vse gladko poravnali, če pa še morebiti kateri komu kaj dolguje, pa to niso "Zadrugne" zadeve; naj se zgoraj omenjeni na koga drugega obrne, in tudi mislim, da ni nobenega takega pri "Zadrugi" da bi mu dolgoval.

Tisti čas, ko so oni imeli svoje redne seje, si pa niso prav nič mislili na izpremenitev časov, kar naravnost so izjavili in pisali dopis v Cl. Am., da se mora plačevati vsakih 14 dni in če ne, odpadejo vsi odstotki, če pa ne ob mesecu, potem izgubi vsaki up ali kredit.

Toraj, ali ni bil to nagon, ki je nas gnal do tega, da smo se tudi mi začeli pridno zbirati k sejam in ugibati, po kateri poti naj začnemo hoditi ter si tako zboljšati naše revne razmere. Kar je pa imelo zelo dobre posledice. Tudi naši rojaki v sosednjih okolicah, kakor v Collinwood in v Newburg, so začeli nas posnemati, se za to prepotrebno stvar zanimati in se začeli skupaj zbirati ter premišljevali njihovo bedo.

Torej rojaki in sosedje, vstrajajte pri tem, kar ste začeli in prepričani bodite, da zmaga je na vaši strani in ponosni bodite na to, kar si boste ustanovili.

Nadalje piše g. Kuhar, da se moramo samo jednemu zahvaliti, da je bilo zadnje leto tako rodovitno, da so postala živila tako poceni tekot letošnjega leta.

Resnica, s tem se jaz popolnoma strinjam, imam pa še drugo mnenje in to, da gre hvala vsem zavednim delavcem, ki so se skupaj zbrali in si podali roke ter obljubili pomagati drug drugemu in to v sili in v slučaju če bi se časi izpreobrili. Bilo je tudi že več rodovitnih let, ne samo lansko, pa te niso imele nobenega upliva pri g. dopisovalcu; on upošteva samo lansko leto.

Potem trdi, da je imela zadruga nanem prisiliti, da so morali znižati cene sami sebi in tako cenejše živeti. Ni pa vam bilo treba narekovati, kakšne cene si napravite, vsaj ste jih prehitro sami postavili in to pod vaš kup! Trdite tudi, da se ni v prodajalni dotičnega govorilo — To nam ni prav nič mar; vsak pameten človek lahko izprevidi, kakšen namen ste imeli, ko ste nam začeli konkurirati. Ali ni to bil Vaš namen brž ko mogoče "Zadrugo" uničiti?!

Zastran "Zadruga" vi delajte karkoli se vam poljubi; mi nočemo nič drugega pri Zadrugi, kakor da se pokrpije stroški, dobili če ga bo kaj preostajalo, je pa deležen vsak, ki je član in ki ima svojo delnico plačeno.

Tudi se izgovarja na sleparije različnih trustov, ki sleparijo z različnimi cenami; s tem se tudi jaz strinjam, samo "ko ne bi bilo toliko nevošljivosti in nasprotja od nas slovenskim delavcem", ste si pa s tem nakopali na glavo, ko ste nam šli prepovedat nakup vsakovrstnih živil pri vseh veletrših na dan otvoritve naše "Zadrugne prodajalne", kar je dalo povod, da se je začela taka jeza.

Nazadnje pa še piše, da bi se sporazumeli. Tudi to je lepo od njega; vsaj mi nismo bili nikdar zoper to, to je naše geslo, mi ne potrebujemo drugega kot sporazum in pa pošten napredek.

Želim pa tudi, da bi se zana-prej še zanimali za to, da bi ostali tako stanoviti in složni, kakor do sedaj. To naj velja tudi rojakom po sosednjih naselbinah, ki se ravno na tako pot podajajo, kakor smo se mi. Rojaki imejte pogum in ne dajte se ostrašiti; tudi nas so tako strašili pa smo le prišli do zmage.

J. E. Reberšak.

Pony, Mont.

"Poslano" v št. 17 Glas Svobode je popolnoma na mestu.

Spominjam se n. pr. besede iz pod peresa g. F. G. iz Mo., ki je pisal: "Amerikanci so se nam smejali a sedaj pa z zavistjo gledajo naše farme." Nekaj let pozneje: "Iz med 100 Slovencev nista dva, ki bi res kaj o kmetijstvu razumela." To je res fina logiga, da ji ni take.

Kakor g. Gram pravi, imajo Nemci v Mo. lepe vinograde, toda da tega ne pove, da tisti Nemci v Mo. — County sem pozabil — so se naselili tam že leta 1848—50. Taka je stvar. Nemci so pričeli svoje vinograde saditi in sploh

obdelovati svoje farme že pred 60timi leti, Slovenci v Naylor, Mo. pa 4 do 5 let; to je pač razlika.

In ko bi n. pr. g. Gram prišel v Mo. in se ustavil pri svojih Nemcih pred petdesetimi leti, bi gotovo ne našel vinograde, kot danes.

Cenjeni dopisniki Glas Svobode precej pogostoma poročajo o nadutosti in arogantnosti slovenskih popov; a to ni čuda, ko tako siliti za njimi. Kar cela tropa jih gre h kratu k spovedi. Rad bi ga poznal, ki bi me pripravil do te neumnosti, (Op. ur. Gosp. dopisniku naj služi v pojasnilo, da tista tropa, na katero on bržkone misli, je bila takorekoč prisilena k izpovedi iti. Oni so namreč dolgoletni člani Jolietške katoliške jednote v katere pravilih stoji črno na belem, da se mora vsak član vsako leto izkazati, da je opravil velikonočno izpoved, sicer ga zadene črtanje, izobčevanje, prokletstvo in večno pogubljenje. Sicer pa je bila prisilena spoved v Avstriji l. 1862 že odpravljena, a slovenski popi so ta "muss" pri klerikalni jednoti vpeljali in sedaj je tako in tako bode, dokler se ne bodo našli možje, ki bodo skrajno budalost iz jednotnih pravil enostavno črtali. Sicer pa moramo reči, da je med tistimi, ki so šli skupno k izpovedi, veliko takih, ki so zvesti naši pristaši in so imeli vso komedijo le za "špas"!)

Neki rojak piše, da je celih 12 let nosil svoje novce v "sveto" farško bisago in še le sedaj so se mu oči odprle. — V Ameriki, v Zdr. državah, v deželi svobode, 12 let podpirati pope, največje sovražnike nas delavcev?! Strašno! By George, kako ga mora vest peči!

Že 6 let sem v Zdr. državah pa sem dal samo enkrat en nikel v bisago — ker nisem hotel kaliti "štimmung" in ker nisem imel pri rokah nobenega "knofa" —, pa se mi dozdeva, da se še sedaj kesam; boljše bi bilo, ko bi vrgel tisti nikel v vodo.

Cenjeni rojaki! Najboljši recept za odstranitev teh črnih sesalcev je — po izreku Karel Havlička Borovskya rekoč: "Nič jim ne verujte, nič jim ne dajte!" Od božje besede ne more nihče živeti, najmanj pa črni parasiti. J. Tokin.

OGLAS.

S tem naznanjam cenjenim rojakom moj žalosten položaj, v katerega me je pripravila bivša moja soproga, ker me je zapustila in popihala z nekim pri meni stanujočim Francom Pirc dne 30. aprila t. l.

Pobrala mi je ves denar, kar sem z žaljivimi rokami prislužil. — A to še ni vse; tudi on se je preskrbel z mojim oblačilom, uro z verižico in prstani. Vzela sta mi tudi dve hčerki, mlajšo in starejšo a srednjo sta mi pustila. Podala sta se proti St. Louis, Mo.

Torej cenjeni rojaki apelujem na vas, da ako kateri zve za njihova stanovanja oziroma naslov, da mi ga takoj naznani, za kar dobi \$5.00 nagrade.

Meni ni nič za ženo, pač pa mi je za moje hčerke, katere želim vzeti k sebi, da bi se jima ne bilo treba klatiti zraven takšnjih amorovalnih sužnjev.

Tukaj vam je kratek opis: On, Franc Pirc je star 27 let, meri blizo 6 ameriških čevljev; njegov dober rejeni obraz ne kaže nič kaj prida, gleda bolj mežeče in ima nekakšen povit hod. Tukaj v Zdr. državah je še le 7 mesecev; doma je iz Ločice pri Pozeli na Štajerskem p. d. Smorečnikov.

Ona je iste starosti; njeno dedno ime je Franciška Stropnik, doma iz Šoštajna na Štajerskem. Hčerke so stare, ena 7 let, rdečega obraza, belih, malo skravčljanih las in govori slovensko in nekoliko angleško; mlajša je stara 2 leti in je tudi rdečega obraza in svedrastih las. Bivša moja soproga govori nemško, nekoliko angleško in slovensko; on pa slovensko in nekoliko italijansko.

Vsakteri, koji najde to družino, naj samo vpraša starejšo hčerko, kje je nje oče in ona bo gotovo povedala, ker me je nad vse ljubila. Toraj vas prosim rojaki, požurite se za nesrečnega rojaka.

John Čermošnik,

R. R. 2 Box 172 Mulberry, Kans. (Advertisement)

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani, Prešernova ul. 3. Kranjsko

je največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa konec leta 1912

660 milijonov kron

Stanje hranilnih vlog

42 milijonov kron.

Rezervni sklad

1 milijon 300 tisoč kron.

OBREZUJE PO 4½% BREZ ODŠITKA

Za vloge jamči rezervni sklad hranilnice in mestna občina Ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje

c. kr. deželna vlada.

Denar pošiljajte po pošti ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločbo, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko v Ljubljani" in ne v kako drugo manjavno "špar-kaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. SVOJ NASLOV NAM PIŠITE RAZLOČNO IN NATANČNO.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St.

Telefon Canal 1015

Cene zmerno

Delo solidno

"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, UNJSKI DNEVNIK STANE 16C. NA TEDEN.

G. VOKOUN

1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre svačice in razno-ličen tabak iz vseh dežel.

Slovenci, oglašajte se pri meni!

Telefon Canal 2301

Popravljalnica dežnikov in pip

Dobra Unijska Gostilna, kjer se

mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom

2005 Blue Island Ave.

velik dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

Najnovejšo in najboljšo obučo

kupite zdaj pri

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Novi spomladni vzorci

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street Prost gorak in mrzel prigrizek vaak dan.

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše unijske cigare.

Kegljišče.

ANTON MLADIČ

2348 Blue Island Ave. Chicago.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljše.

ODVETNIK

PATENTI

CARL STROVER

(Sobe šte 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

Tel. 3968 MAIN

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vrtka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 E. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domača in importirani likerji. Tel. Canal 9098.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

Social Club Saloon

— Edina slovenska gostilna v mestu —

J. Klanchek in J. Pungertič

312 Garrison Ave.

lastnika in prodajalca likerjev na debelo.

Prenočišča za potnike.

FORT SMITH, ARKANSAS.

ROJAKI V CHICAGU POZOR!

Naznanjam, da razvažam na dom

DOMAČ KRUH

Naročite ali pišite dopisnico

JOHN QUALIZZA

2138 W. 25th St. Chicago.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Dolenjska železnica. Z Dunaja poročajo: Da se doseže po otvoritvi prometa na gradeči se državnoželjezniški progi Novo mesto - Metlika - deželna meja, direktna, državni železniški upravi neomejeno podrejena zveza čez Ljubljano na novo železniško progo, namerava železniško ministrstvo v najem vzeti progo Ljubljana - Novo mesto, ki jo bo upravljal državna železniška uprava proti fiksni najemniški renti. — Predloge železniškega ministrstva bo dobila uprava dolenjskih železnic že te dni.

Žrtve alkohola. Iz Št. Vida pri Zatični se poroča: Pri nas je alkohol pred kratkim zahteval dve žrtvi. Anton Jeraj (po domače Vidgoy) iz Mal. Gabra, se je z vozom vračal z žage. Mož se je preveč nalezl žganja, med vožnjo padel pod voz tako nesrečno, da mu je kolo šlo čez glavo, pri tem pa potegnilo vso kožo doli. — Pri nas so nekje zabijali vodnjak. Ko je bilo delo že dovršeno, so delavci imeli običajni likof, pri katerem je nesrečno žganje igralo glavno vlogo. Zidarja Zupančič in Vencelj sta se v pijanosti sprla. Zupančič zagrabila težko kladivo, pa mahne z njim svojega tovariša po glavi, da se je Vencelj kar onesvestil. Zabil je težko telesno poškodbo. Vendar je v obliki slučajih upati, da oba ranjena okrevala.

Strelna je udarila v posestnico Marijo Jerman v Hrastju pri Kranju, ko je delala na polju. — Našli so jo brez zavesti na mestu, ter je imela lase kakor obleko sežgano.

PRIMORSKO.

Zaradi neozdravljive bolezni je skočil v morje in utonil 36letni strokovni učitelj strojne šole vojne mornarice v Pulju Teodor Kaempf.

Ostanki rimskega gledališča. Iz Pulja poročajo, da vzbujajo v arheoloških krogih veliko pozornost in zanimanje odkritje drugega rimskega gledališča v Pulju. Ko so pričeli kopati, so mislili, da bodo odkrili rimski tempelj, toda ko so prišli do odra, se je pokazalo, da je bilo to drugo, jako lepo gledališče. Zidovje in okrasni so še zelo dobro ohranjeni.

Samomor neznanega enoletnega prostovoljca. Iz Trsta poročajo, da so našli v nekem okoliščnem gozdu ustreljenega nekega topničarskega prostovoljca. Ustrelil se je s samokresom v desno sene. Lešal je že več dni v gozdu. Kdo je samomorilec, še ni znano, od tržaške garnizije pravijo, da ni. — Naknadno se poroča, da je samomorilec Oto Heksmann 1. polka trdnjavskega topničarstva na Dunaju.

Samomorilci. V Gorici se je pojavila epidemija. Samomorilci se množe in skoro vsak dan se izvrši kak samomor. Dne 28. m. m. je zastrupil zopet delavce Filip Novak od Sv. Andreja. Izvršil je samomor vsled družinskih razmer.

Nova parnika. — Parobrodna družba Istrija-Trst se je zavezala napram vladi, da zgradi dva nova parnika. Eden teh parnikov bo vozil po brzovozni črti Trst-Pulj, drugi pa Trst-Gradež. Parnika bo štela 800.000 kron. Družba je izdala novo emisijo na 6000 delnic.

Namesto zdravlil je izpil 83letni stari zasebnik Josip Wert v Trstu dve žličici očetove kisline. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico.

Poskušeni umor iz maščevalnosti zaradi odpusta iz službe. V pisarni nadkomisarja inženirja Neuhuberja pri tržaškem ravnateljstvu državne železnice je napadel odpuščenega vajenec v mehanični šoli drž. železnice Edmund Wostry nadkomisarja Neuhuberja. Po kratkem prepiranju z Neuhuberjem je potegnil fant Browning pištolo in ustrelil na en korak na Neuhuberja. Krogla ga je zadela v vrat, in se odbila nato ob steno. Rana je lahka. Fant je hotel še enkrat ustreliti, toda takoj po strelu so prileteli uradniki iz sosednjih pisarn in fanta prijel. — Fant pravi, da je storil to v silnem razburjenju in sicer zaradi tega, ker je baje ravno Neuhuber kriv, da je dobil namesto da bi napredoval consilium abeundi.

KOROŠKO.

Požar. V okolici Beljaka je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem posestnika in peka L. Vengarja. Zgorelo je tudi več prašičev in goveje živine. Škoda je zelo velika; kako je ogenj nastal, ni znano.

Iz delavskih krogov. S Koroškega poročajo, da so delavci v več tovarnah in drugih večjih podjetjih prosili delodajalce, da se jim dovoli 1. majnik kot praznik. Ti prošnji so skoro vsi delodajalci ugodili in dovolili delavcem ne samo praznik, marveč tudi še druge udobnosti glede delavnega časa.

Umor. V Zgornjem Dravogradu je zaklal med prepriom 21letni delavec pri regulaciji Drave Tomaž Lederer iz Ziljske doline paznika Mihaela Wieserja. Sprla sta se zaradi tega, ker Wieser ni hotel dati Ledererju bolniškega spričevala, ko se je ta en dan zapil. Lederer je zadel Wieserja 17 sunkov z nožem. Wieser je umrl na kolodvoru, ko so ga hoteli odpeljati v bolnišnico. Ledererja so zaprli; on dejanje prizna.

Samomor 81letnega starca. — V okolici Borovelj se je ustrelil 81letni čevljar Mihael Ogris na ta način, da je napolnil cev od stare puške s smodnikom in svincom, vtaknil en del cevi v ogenj na ognjišču, na drugi konec cevi pa je naslonil glavo. Pri eksploziji je starcu glavo popolnoma raztrgalo. Mož je bil v zelo slabih razmerah in že malo slaboumen.

Strašen avtomobilski nesreča. Ravnokar je došlo poročilo, da se je pripetila v Pontablu velika avtomobilski nesreča. Avtomobil nekega grofa Forti je zavozil v gručo ljudi in povozil 4 moške in 2 ženske. Avtomobil je ostal nepoškodovan. Dva moška in ena ženska so obležali na mestu mrtvi, ostali pa so smrtnonevarno ranjeni.

Nasilni sin. Dne 2. t. m. so zaprili pri deželni sodišču v Celovcu 19letnega pomožnega delavca Antona Kropfische, ker je zagrozil svoji materi, da jo bo ubil in jo je tudi že napadel, toda žena mu je ušla in tekla k orožnikom.

ŠTAJERSKO.

Ljubno v Savinski dolini. Našo okolico so obiskale zaporedoma nesreče. 26. m. m. je pogorelo izven hiše in kašče posestniku Krikzu vse. Škoda znaša 16.000 K. Zavarovan ni bil nič. 28. aprila je gorelo v bližini vasi Radomirju.

Iz Sevnice. Redek jubilej. Posestnik Kolman iz Jurklostra, navdušen klerikalec, je bil pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsodjen zaradi žaljenja časti na tri mesece zaporu. Žalil je sodnika Fisingerja v službi, dalje g. Karola Cimperška, trgovca v Sevnici, in dolžil ženo župana Božiča v Zabukovju nekega kaznjivega dejanja. Mož je dobil s tem 30. kazen radi častikraje.

RAZNO.

Vso vas je uničil ogenj. Dne 21. aprila je pogorela vas Fiave na južnem Tirolskem. Sto oseb je brez pristrešja. Škoda cenijo na 80.000 K, ki je pa čez polovico pokrita z zavarovalnino. Kako da je ogenj nastal, še ni znano.

Potopljeno mesto. Grško mornariško ministrstvo naznanja, da je izsledil tajntant Bakopulos vzhodno od otoka Lemnos v morški globini razvaline, ki so najbrž preostanek antičnega mesta, ki se je potopilo v morje. Razvaline se razširjajo v okrožju treh milj. — Ministrstvo je odredilo znanstveno preiskavo.

Verska blaznost. Kmetiški fant iz okolice Pečuha na Ogrskem, Jožef Szabo, je zblaznel in imel fiksno idejo, da mu je zapovedan štiridesetdanski post. Postil se je res štirideset dni in užival v tem času le vodo. Potem je pa menil, da se mora še dvajset dni postiti. S silo so ga hoteli pripraviti, da bi zavžil kakšno jed. Končno so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl po 56dnevem postu. Zadnja dva tedna je ležal v postelji in se ni mogel nikamor več premakniti, shujšal je bil pa tako, da ga je bila le kost in koža.

Klerikalna resnicoljubnost. — Glavno glasilo belg. klerikalev, bruseljski list "XX. Siecle", je prinesel sliko z napisom "Kako v provinci stavekajo", ki kaže papirnice v Limaču, ko zapuščajo delavci in delavke tovarno. Res je, da delajo v tej tovarni med stavko, ker je ravnateljstvo tovarne popolnoma klerikalno in ne sprejema drugih delavcev kakor skrbno izbrane klerikalne stavkokaze. Slika pa, s katero hoče list dokazati, da v provinci ni stavke, ni iz sedanjih dni, temveč je napravljena že pred dobrimi dvema leti. V ospredju slike se vidi namreč drevesa pred tovarno, ki so jih že pred dvema leti posekali. Res, čedna ilustracija za resnicoljubnost teh krščanskih hlapcev mamona.

Pasja in mačja pečenka. Mesarski pomočnik Stocker v Avgusti je bil obsojen na poldrugo leto ječe in njegova ljubica na eno leto, ker sta prodajala meso krepanih psov, mačk in padle goveje živine. Zadelavala sta tako meso tudi v konzerve. Neka gostilničarka je bila v zvezi s tem obsojena na dva meseca.

Beda najbogatejšega mesta. Gospod Deakin, bivši ministrski predsednik v Avstraliji, je zastopal avstralske zvezne države pri kronanju angleškega kralja Jurija V. v Londonu. Gospod Deakin je pa v času razkošnih priredb videl več kakor le bleščečo, zunanost najbogatejšega mesta na svetu, s katero je vlada pač le omamila kneze iz Indije in zamorskih držav. Ko so g. Deakina vprašali po vrnitvi, kaj da je napravilo med slavljen kronanja največji vtisk nanj, je dejal: "Neki večer sem se vračal od velike slavnosti. Polnoč je bila. Šel sem proti domu in korakal skozi temno, tesno stransko ulico. Kar zagledam na pragu hiše 12letnega dečka, ki je držal objeto triletno dekletce. Fant je bil slekel svoj suknjič in ga ovil okolo deklice, s svojo čepico je pa bil pokrtil dekletu noge. Od vsega, kar sem videl med svojim obiskom v Londonu, mi bo ostala ta slika najjasnejše v spominu."

Najdaljši dnevi v Evropi. Najdaljši dan v Evropi ima mesto Reykjavik na Islandiji. Tu se vsele kakor v obče na vsem otoku Islandiji belega dne, ki traja kar tri in pol meseca. Potem pride ob varangerskem fjordu na Norveškem ležeče mestice Bardo, kjur imajo od 21. majnika pa do 22. junija neprestano dan. V švedskem obmejnem mestu Torenau traja najdaljši dan 21 in pol, najkrajši pa samo dve in pol ure. V Petrogradu in Tobolsku v Sibiriji traja najdaljši dan 19 ur, najkrajši pa samo 5 ur. V Stockholmu in v Upsali je najdaljši dan 18 in pol, najkrajši pa 5 in pol ure dolg. V Londonu in v Berlinu pa traja najdaljši dan 17 in pol ure.

PRIJATELJ!

Pridi v Crivitz, Wisconsin in postani moj sosed. Tukaj je izborna življenje in kraj vse hvale vreden. Več rojakov Slovencev ti znajo to potrditi. — Mi imamo rodovitno zemljo, lepa letovišča ob velikih jezerih in cvetoče, brzo razvijajoče se mesto, dobre šole in deželne česte ter najboljšo zvezo železnice; lepe vinograde in sadovnjake. Tukaj povsod raste divje grozdje, kar kaže, da je najboljši kraj za vinograde.

Jaz ti prodam farmo, kjer postaneš neodvisen in plačaš na kup samo \$100.00 in ostalo kupnino pa v letnih obrokih, kakor se dogovorimo.

Nikar ne odlagaj; pridi takoj in moj zastopnik v Chicagi te bo k meni pripeljal in jaz ti bodem brezplačno vse razkazal, po vrhu te pa še odškodujem z železniškimi stroški če kupiš od mene zemljo 40 akrov ali več.

Človek bodi pravičen sam s seboj in s svojimi otroki, da ne bodo sužnji tovarn in rudokopov, kot si bil ti skozi leta. Jaz te ne bi valbil, ko ne bi bil prepričan, da boš tu zadovoljen in srečen.

Piši po mojo slovensko knjižico, ali pa pridi osebno.

Pozdrav!

Theo. Kersten, posestnik.

N. Piklor, zastopnik.
1526 W. 21st St. Chicago, Ill.

Ali ste že poslali naročnino za "Glas Svobode"? Ako ne, blagovolite to storiti takoj.

Če hočete zgubiti prijatelja, posodite mu denar!
Kedar prosil, zlata usta nosi,
Kedar vrača, hrbet obrača!

Takih dobrih prijateljev je jako malo. Ako se hočete izogniti neprimam zaradi posojila denarja takim napadnim prijateljem in če ne morate zgubiti svojega denarja tedaj naložite svoj denar obrestonosno na varno banko. Če to storite se vam ni treba bati, da bi vam ga tatovi ukradli ali ga pa ogenj vničil. Vloge prijemamo od \$1.00 naprej. Iz malega raste veliko. Isto tako vljudo vam postrežemo kedar prinesete samo en dolar, kot če bi prinesli več. Od vlog plačamo 3% obresti na leto. Obresti so plačljive vsakega pol leta. — Pričnite hraniti še danes.

Ameriška Državna Banka

1825—1837 Blue Island Ave. Vogal Loomis St., Chicago, Ill.

HRANITELJICA VLADNIH POŠTNIH VLOŽKOV.
GLAVNICA IN VLOGE \$1.800.000.00

JAN KAREL, predsednik,

J. F. ŠTEPINA, blagajnik,

Denar pošiljamo v Evropo po veliko nižjih cenah kot pa pošta.
Govorimo vse slovanske jezike.

SLOVENC, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI:
obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet potom Kaspar Državne Banke.

VSAKA IZGUBA NEMOGOČA!

Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drafte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše geslo.

Na denarne pošiljate izven Chicage se polaga največjo pozornost, in je denar tisti dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicage poslane denarje se naj pošilja skozi "Post Money Order" ali skozi zanesljive banke. MENJALNICA TUJEZEMSKEGA DENARJA.

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanijskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spreje ljudje na ladjo in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Nase vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celemu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vle-nili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali neprimlik. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK

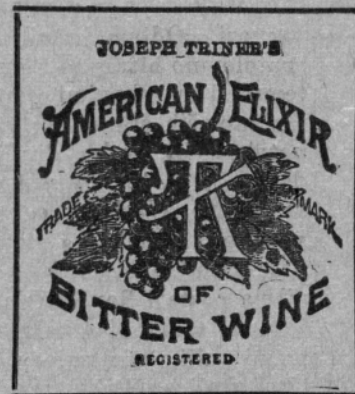
POVEČALO RAZKROJITEV IN

ODSTRANILO ZAPRTJE,

NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,

GLAVOBOL, ZLATENICO,

KOLCANJE IN BLJUWANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

KRIZA NA SLOVENSKI KMETIJI.

Iz stare domovine.

Mesec marec je bil letos v stari domovini suh in topel. Sadno drevo je bujno cvetelo in trta je odganjala, kakor bi nam hotela povedati, da bo to dobra kapljica, kakoršnje že dolgo ni bilo. Obrezali smo in tudi že izvršili prvo kopo. Okolo 10. aprila pada barometer in dne 12—13 aprila sneži, kakor sredi zime, huda burja razsaja po naših deželah, cvetje in trsne odganke zmrznejo. Vlani nič prida, letos nič. Lansko vino so ljudje pili s trudom, bilo je kislo in barve ni držalo. Letos so upali, da bo trta pridna, ubogljiva in veselila so se, ko bodo v hramih pili in kurili pred njimi, jeli klobase in svinjino, katere bo mati prinesla s potico vred in se malo razveseljevali. Še preden so prišli ledeni možje in Sofija je splavalo vse veselje po Krki — Dravi — Savi. In tako se zopet uresničuje rek: vinogradno ozemlje, revno ozemlje. Gotovo je zdaj, da je sneg in mráz dne 12—13 aprila t. l. trsne odganke v vseh vinogradih novomškega, kostanjeviškega, krškega okraja in v Beli Krajini uničil in da v njih letos ni pričakovati vina. Ravno tako je ugotovilo to neurje na 40.000 hektarov (okolo 70 tisoč oralov) vinogradnega sveta na slov. Štajerskem letošnji pridelek. Na Štajerskem so cenili zvedenci škodo v vinogradih na 22 milijonov kron, na sadnem drevju pa na 18 milijonov. Slov. Štajerji imajo tudi lepe dohodke iz plemenitih jabolk in hrusk. Sadje, ki je v naših in štajerskih krajih krasno cvetelo, je tudi pozeblo. Morda je še ostal živ tu in tam jabolčni cvet. Na slov. Štajerju živi morebiti 200 tisoč ljudi od vinstva in sadja. — V Beli Krajini skoraj vse od vinstva in kar Amerika daje. Ljudje hodijo žalostni okolo. Nič veselja ni v deželi. Na Hrvaškem in Madjarskem je tudi pozeblo in kaj bo sedaj počel mešan, ki živi zgolj od kmeta in ki je prodal njive, travnik, ki nima niti več krave in svinčeta v hlevu, ki mora vse za življenje potrebno kupiti. Pretečena zima je bila mila, kmet ni dosti kupoval, pa tudi ni imel s čem plačati, ker vlani ni bilo vina za prodati. V hranilnicah in posojilnicah je naš kmet dolžan milijone. Posojilnične menice in poročila so našemu kmetu veliko škodile. Lahko je bilo v njih dobiti denar in jemal se je tudi brez potrebe, pa vsaj ne za zboljšanje kmetije. Morda nekaj v Beli Krajini za obnovitve vinogradov. — Kmeti sami kolnejo to "dobroto". Duhovniki so pretiravali zadržno posojilništvo, — kmet jih je ubogal tudi pri zavezah kot porok in zdaj pridejo še tudi taka plačila. Pokalo bo v kmetijskih domih in tudi v posojilnicah. Bogato ljudstvo zamore poizkuševati z novimi sadeži. Stara trta je dostala in nasajali so se novi vinogradi po ameriški trti, na katero so se cepili cepiči zlahtne prešnje trte. Pri tem so se jemale trte iz toplih krajev, stare naše sorte so se izbaenile, nove trte so zgodaj odganjale ter tako prihajale v dobo mrázov, prešnje stare sorte so pozneje odganjale. Aprilov mráz so stare trte lahko prestajale, ker se niso odganjale. Naši stari kmeti so bili pametni ljudje. Poznali so svojo zemljo in naše obnebe in prilagodili so se tudi temu činiteljema z nasajanjem trt. Tako se je izrazil starejši Dolenjec, ki je pazno motril kmetijo in vinogradništvo na Dolenjskem, in nemara ima prav. Izkuštva starih kmetov ni bilo za metaviti glede njih opazovanja lakovosti zemlje in obnebe. Milijoni denarja in dela so se vtaknili v nove vinograde. Kaj to, če nova trta dobro grozdje prinaša in veliko in dobrega vina, ko je pa oboje tako redkokrat, delo, drago obdelovanje te nove trte pa se mora le storiti, če je mráz vse vzel ali ne. Na Slovenskem je več kakor polovica kmetij zvezanih z vinogradništvom. Vino je vžitek večini Slovencev in tudi ljudem drugih narodov. Slovence ima s svojim vinogradom veliko veselja. Naš kmetič nima drugega: žena, dokler je mlajša, potem svojo

hram, ta je pa njegova poezija in hraven kaka mala pravdica in kak misionar, ki ga grehov odveže, če je sosedu kako brazdo odoral, ali pri kupčiji kaj napačno storil, ali se pri prisegavanju motil. — V hramu pozabi na vse in v njem in pred njim je naš kmet blizo nebes.

Kmet je v gospodarstvu na Slovenskem najvažnejši človek; od njegovega dovoljenja ali nepovoljnega izhajanja je odvisno življenje malega našega mešanstva, ki gospodarsko umre, če nima ta kmetijske kašte. Saj skoraj naš mešan ni drugega kakor krečmar in manjši trgovec. Slednji robuje po večjim par večjim veletržcem v glavnih mestih in kuha itak z vodo. Na Slovenskem se nikdar nismo dosti brigali za kmeta. Izjemalo se ga je, storilo pa nič zanj, da bi si opomogel. To bi že morali meščani storiti zaradi tega, da bi dajal več soka mešanom.

Tuj denar usnuje naše kmete. Nemara je v farovski posojilnicah dosti denarja francoskih izgnanih mnihov. In nič ne koristi. Kmetu, ki še potratno (ekstenzivno) kmetuje, kakor naš, ni odpreti posojilnice. Ena dobro fundirana hranilnica v večjem okraju zadostuje. Za zadržništvo naš kmet nima smisla; on je kakor le mogel "protikolektivistična buča". Skoraj vse proizvodne zadruge so se pri nas izjalovile, dasi so jih duhovniki upeljavali in vodili.

Ne moremo reči, da naša kmetija ni napredovala tekom zadnjih 30 let, ali to napredovanje zopet zavira ogromno izseljevanje, ki ne dopušča našemu mlajšemu kmetu, da bi se prav umislil v svoje gospodarsko delo; skoraj vsaki drugi mlajši slov. kmet je že bil izseljenec, ali je. Domu prihaja po prenapornem delu v rudokopih in livarnah pohabljen. Ali iti mora ven; v naši "kulturni" avstrijski državi se pojmuje kultura le v je-manju, ne pa dajtrah. Vse mogoče postavke sklepajo v našem cislitvanskem parlamentu, za povzdigo glavne podlage življenja vseh, za kmetijo se pa ne stori, kar bi bilo vredno besede. Par pohabljenih žrebcev dobimo v slovenske kraje, to je pa že potem velika do-brota.

Zdaj bo država dala par drobne najhujše prizadetim vinogradnikom, zdaj bodo imeli slovenski poslanci hvala bogu kako gradivo, da se morejo pokazati kmetiskim volilecem, kaki orjaki so. In po časopisju bo hvalisavje samega sebe, koliko je ta ali oni storil za bedne viničarje! —

Alkoholizem je nevaren vsakemu narodu. Iz tega stališča bi se reklo, da je dobro, da na Slovenskem nova trta nima zanj ugodnega obnebe; naši ljudje so grozno pili in že od vina prešli do zelene flaše — špirita, malo zmšan z vodo. Enkrat tako lep slovenski kmetijski človek hira, malo je več najti lepih deklet, ali fantov na naši kmetiji; pa tudi duševno ljudstvo hira. Kaj so bili stari možje, ki so umrli pred 20—30 leti, pametni ljudje! In zdaj se izseljuje že žensvo in seveda lepše in čvrstejše. Dosti denarja prihaja iz Amerike v naše slov. kraje to je res, ali toliko če ne več škoduje izseljevanje narodu. Letos jeseni jih bode odhajalo na tisoče. Kaj bi jemali ženi in otrokom to malo doma od letošnjih polskih pridelkov! — Nekdaj je lakota gnala ljudi v druge kraje in to izseljevanje povzroča tudi lakota. — Sram naj bo državo, ki ima v dobrih letih toliko najboljših virov blagostanja, pa za svoje južne Slovence nima toliko, da bi jih zadrževala doma po sredstvih, ki omogočujejo ljudem boljše izhajanje kot delaveci na kmetiji. In zdaj bi bilo kaj umestno, ko bi Avstrija stala v vojski, tedaj bi bilo lepo v Avstriji! Že vojska na Balkanu škoduje dosti avstrijski industriji, dosti tovarni miruje, tedaj pa še ogromni stroški vojne in mladi produktivni človek v vojski in še to, kar bi se pridelalo, bi šlo v vojaški tabor, doma pa gladovanje. Tedaj bi bila Avstrija res raj. Pa še ni gotovo, če ne bodo zmagali bojeviti nad prijatelji miru. Za leto moramo Avstriji reči: slaba letina, slabe trgovske, slabe proizvodne konjunktore v rokodel-

stvu, industriji; davki na vsaki stvari, le zrak še ni obdačen, drugo pa vse; od plenice, v katero se zavije novodošlec do žebčev, s katerimi se Avstrijo zabije krsta! "Ubi bene, ibi patria," kjer mi je dobro, tam je moja domovina, — hajd v Ameriko, v drugo dobrotnejšo domovino! — Človek še nikdar ni svojega domoljubja izkazoval zemlji, na kateri mora stradati. — K. S.-e.

Med potoma.

Good-bye polarna Montana in hajdi zopet "tje kjer toplo sonce sij, kjer nobene zime ni". — Hladna večerna sapa vela je med golimi vejami dreves, ko sem stopal na vlak. — Nekaj časa sem z zanimanjem opazoval tri Italijanke, mater in dve hčeri, ki so se vozile z menoj v eni in isti kari in ker ste bili mlajši dve, dasi bomo oblečeni, v resnici pravi krasotici, ktere bi brez pomisleka mogel primerjati s prelestnimi boginjami davno preteklih dni — mika me je zelo, da bi se jim s kakim izgovorom pridružil. Ko pa sem začel preštevati moj besedni zaklad italijanščine, bilo je vse, kar sem našel: signorina, maccaroni, marozza, polenta, eviva in diavolo! Vključ trdi noči, jasno je bilo kot beli dan, da s temi šestimi besedami ne morem ničesar začeti, zato sem raje zaspal. Celo noč se mi je nato sanjalo, da stojim pod krivo smokvo doli v mali sicilijski vasi in na velikansko motovilo navijam neskončno dolge makarone, ki ste jih mesili oni dve signorini. Zabeležil pa si nisem nič koliko stotov sem jih namotovil, torej vam tega ne morem povedati. Ko sem se zjutraj zbudil, vozili smo se ob precej močni reki, na obrežju ktere eveltele so najrazličnejše pomladne eveltele, neke vrste grmovje, bilo je v pravem pomenu besede posuto z snežnobelim cvetjem, po drevju pa je v lahnm jutranjem vetriču trepetalo sveže zeleno listje, blesteče se v solnčnih žarkih, kot da je svilen. Pozabil sem na makarone in tudi na zajuterk in samo strmel v krasoto mlade vesne, s katero sva se srečala. Svež jutranji zrak pil sem v globokih požirkih, kot da je sam nebeski nektar in tisto svilen, sveže zelenjavo vsacega drevesa in grma skral sem takorekoč z očmi. Privozili smo se med tem med obširne nasade jablan in hrusk, ki so se nahajali v najlepšem cvetju. Cvetje hrusk bilo je snežnobelo, ono jablan pa belo in rožnato. — Kaj lepšega se težko najde, kot sadni trt pomladi, ko je posut z dišečim cvetjem. Potem so se menjale puščave, poraščene le z divjim pelinom, krasna zelena polja, skalne soteske in zopet najkrajnejši nasadi sadnega drevja. Za par ur vstavil sem se v ličnem mestecu Cle Elum, da pozdravim moje stare znanee in prijatelje. Cascade gorovje pokrito je še s snegom; hladne sapice ki vejejo od tam povzročijo, da je pomlad v Cle Elum šele v povojih, drevje šele pričena zeleneti in po livadah opaziti je prve sramežljive vijolice. Kmalu od Cle Elum naprej plezati je začel naš lukamatijski v zračne višave Cascade gorovja, koder leže še ogromni kupi snega, vključ temu da sta že zeleni Jurij in Marko lomastila preko hribov. Vozili smo se skozi mnoge predore, od katerih najdaljši je oni pri postajici Stampede, kjer rabi vlak celih šest minut, da ga prevozi. Odtam krenili smo jo z vratolomno hitrostjo navzdol, med temnimi smrekovimi gozdovi, mimo šumečih studencev in gorskih potokov in preko divjih prepado. — Dež, ki je v zapadnem delu države Washington nekaj navadnega, curen je s pravo jesensko dolgočasnostjo, ko sem izstopil na postaji Ravensdale. Obiskal sem vse tamkajšnje rojake (kterih pa ni veliko) in ogledal si slikovito okolico. Stikal sem po gozdu, da li ugledam kako gozdno vilo in oprezal na obrežju malega jezera če bi našel kako morskoro deklico, videl pa nisem niti navadne žabe. — Ker slovenskih sweetheartov tam sploh ni, sem nemudoma odjadril, naprej in kmalu po smoli tistih dni znašel sem se v Black Diamond, kjer se nudim še zdaj. Prvo, kar sem zvedel, dospevši sem, bilo je, da se je v času moje odsotnosti poročil moj ožji rojak Anton Tašker iz Loke pri Zid. mostu na Štajerskem. Ime gospice, oziroma sedanje njegove soproge sem pozabil, znam

le da je doma nekje iz Bele Krajine. Pri tej novici se mi je nos pobesil za celih 60 stopinj! Pa ne mislite, da vsled nevoščljivosti, ne, povabil se mi je radi tega, ker mi je bil omenjeni rojak čisto za gotovo obljubil, da me povabi na "ohet", zdaj je pa kar takole na tihem napravil. O, le počakajte black diamondčani, sem rekel, bo že bog dal, da bo še tudi naša hiša pogorela, takrat pa tudi vi ne boste smeli žebčev pobirat, bo že bog dal, da se bom še tudi jaz oženil še voglarit ne boste smeli! — Nekoč prispel sem v hišo, kjer se je vršilo slovesno nedeljsko opravilo pri čašah prepovedanega ječmenovega sadu in hreščeče harmonike. Vnela se je huda debata o jezikovanju, hočem reči, o znanju jezikov. Jaz sem izjavil, da jih govorim sedem, a so vsi slovenski. Tu se oglasi nek velikani in pravi: eh, kaj tisto, jaz govorim samo pet jezikov, pa grem staviti ne vem kaj, da te v katerem teh jezikov prodam. Dobro, pravim jaz, pet vedrie ječmenovega grem pa še vedno staviti, da me ne prodaš z vsem svojim znanjem jezikov! Zdaj mi je začel mož naštevat, da zna slovenski, nemški, madžarski, rumunski in angleški jezik, jaz sem mu pa povedal, da on se sploh nikdar toliko jezikov naučiti ne more, da bi me ne prodal, pa naj si tudi samega "sv. Duha" zarenta, kot je baje nekoč storil slovenski Napoleon, dr. Šušteršič, kajti kupiti bi me zamogel samo kak sweetheart v krilu, a tistih me nobeden niti zastopati ne mara. (Koliko sem se še ponujal!) Ali mu nisem dobro povedal? Saj ga je bilo pa tudi sram, nemara, da ga je še zdaj!

Delavske razmere so zdaj začetkom majnika, ko vam to pišem tu v Black Diamond in Ravensdale dosti dobre, ker dela se stalno; prilično dela se tudi v Roslyn in Cly Elum, dasi ne vsak dan, v Renton, Taylor in Cumberland pa je še vedno štrajk.

Da malo razjezim g. urednika, ki se pridruži v zaduhli in zaprašeni pisarni umazane Chicage, hočem še nekoliko opisati situacijo v kakoršnej se nahajam v tem-le trenutku. Nekoliko ven iz campe Black Diamond nahaja se teman gozd, zaraščen z velikanskimi drevjem in grmovjem. Po grmovji preganjajo se kosi in različni drugi ptički, znašajoči za gnezda, v dalji grulijo grlice, ogromna debela drevesnih velikanov, ki jih je vihar podrl morda že pred pol stoletjem, leže vsenavskriž po tleh in nekatera teh so že skoro čisto porasla s travo, praprotjo in različnim grmovjem, jaz pa sem še položil v kar najbolj ugodno podolgasto pozicijo pod evetečim bezgom, prigrizujem duhteče jabolke, ki sem jih prinesel še iz "rajske doline". Wenatchee, pa poslušam drobno penico, ki skaklja po evetečim bezgu in zdi se mi kot bi žgoela tisto narodno: "Bratje naši se hladé Radi v tvoji sené, Cela prsi in glavé Opletaje z vencé."

A. J. Terbovec.

IŠČEMO.

Peter Kogoj iz Dolenj. Logateca in Konrad Japelj iz Male Legojne pri Vrhniki naj nam naznanita svoje naslove, da jima sporočimo za nju važne stvari. Prosimo cenj. čitatelje, da nas obvestijo o bivališču gorenjih dveh, ako so komu znani.

Uredništvu "Gl. Sv."

Tel. Canal 376

RUDOLF SMRCEK

Edina slovenska književnica v Chicagi

1623 BLUE ISLAND AVENUE

Se priporoča rojakom.

Najnižje cene.

Telefon: Canal 3014

HAZDARI!

SALOON s kegijščem

kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino, Unjanski cigare. Potražiti dobe pri meni čedna premo čišča. Potražem vsakemu točno in izobno.

MARTIN POTOKAR

1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

VSAM SE

10 za 5c

JAGMI ZA

NEBO

CORK TIP

CIGARETE

Vsak trgovec proda vedno več NEBO Cigaret vsaki den.

Možje ozdravljeni v 5 dneh

VARICOCELE HYDROCELE BREZ NOŽA IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezniticočeh se možkih. Pridite k nam vsi, ki ste se neuspešno zdravili pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno železco, pljuča, ledvice in neprilike v jetrih. (Za uspešno ozdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE BOLEZNI

GUSA NAGONA, BOLEZNI ŽIVLEDICAH IN JETRIH zdravim hitro za stalno in tajno. Živčene onemoglosti, slabost, napor, zastrupljenje in zguba vode.

PLJUČA

naduho, Bronchitis, srčne bolezni in pljučne zdravim po moji najnovejši metodi.

Nasvet zastoj.

STALNO OKREVANJE

SPECIJALIST ZA MOŠKE IN ŽENSKKE.

ZASTRUPLJENJE KRV

In vseh drugih kožnih bolezni, kakor prische, lucije, onemoglost itd.

ŽENSKKE BOLEZNI

beli tok, bolečine v oztature, karje, otekline, podju in druge organske bolezni zdravim za stalno.

Preiskovanje zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

Odprto od 8 zjutraj do 8 večer. Ob nedeljah od 8 zjutraj do 4 pop.

Najstarejša slovenska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanским društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in priporočanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Solidna slovenska trgovina

V zalogi imam vse zlatino in srebrnino, kar spada v to stroko. Popravljam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramofone, slovenske, hrvaške, nemške in angleške plošče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE

6034 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS, FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicage.

Importiran Pilsner, Anheuser-Busch, Michelob in Pilsner vedno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TELEFON CANAL 445

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.